

Φωτογραφικό

Οδοιπορικό

στους Εθνικούς Δρυμούς

Βίκου-Αώου, Πίνδου

Ζησίδης Κώστας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

Φωτογραφικό

Οδοιπορικό

**στους Εθνικούς Δρυμούς
Βίκου-Αώου, Πίνδου**

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κονίτσας

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΚΟΝΙΤΣΑΣ
ΑΡ. ΕΙΣΑΓΟΓΗΣ 46580
ΗΜΕΡ. ΕΙΣΑΓΟΓΗΣ 20/9/2000
ΤΑΞΙΝ. ΑΡΙΘΜ.

Ζησίδης Κώστας

Στη γυναίκα μου
που πάντα περίμενε, ανησυχώντας,
να γυρίσω από τις εξορμήσεις μου

και στο γιο μου για το χρόνο
που δεν του αφιέρωσα

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιας

Π Ρ Ο Λ Ο Γ Ι Σ Μ Α

Φίλοι και Φίλες,

Αν ο Νομός Ιωαννίνων, όπως πολλοί πιστεύουμε, είναι ένα «θησαυροφυλάκιο» της φύσης, τότε ο Εθνικός Δρυμός Βίκου - Αώου και ο Εθνικός Δρυμός Πίνδου (Βάλια Κάλντα) είναι τα πλέον πολύτιμα κομμάτια της αμύθητης συλλογής του.

Στις σελίδες που ακολουθούν, το «άψυχο» χαρτί «ζωντανεύει» από μαγευτικά τοπία, που με πολύ μεράκι και περισσή αγάπη για τον τόπο του, ο Κώστας Ζησίδης - «μάστορας» της νέας γενιάς των Ηπειρωτών δημιουργών της ερασιτεχνικής φωτογραφίας - με το φακό του κατόρθωσε να αποτυπώσει, περιδιαβαίνοντας, σπιθαμή προς σπιθαμή, τις δύο περιοχές.

Ας χαρούμε την απaráμιλλη ομορφιά της φύσης τους, που «άντεξε» στο διάβα του χρόνου. Ας απολαύσουμε τη μοναδικότητα του Ηπειρώτικου τοπίου.

Είναι μια πρόσκληση, ένα ερέθισμα, μια πρόσκληση για άμεση γνωριμία μ' έναν τόπο που προσφέρει ανείπωτες συγκινήσεις.

Καλή ανάγνωση.

Με φιλικούς χαιρετισμούς
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΧΡ. ΖΑΡΜΠΑΛΑΣ

ΝΟΜΑΡΧΗΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Enterprise Oil

Εκ μέρους της Enterprise Oil, είναι τιμή μου να αναλάβω την πρωτοβουλία της υποστήριξης της έκδοσης αυτού του φωτογραφικού λευκώματος, το οποίο θα ζωντανέψει ορισμένα από τα θαυμάσια και μοναδικά τοπία της Ηπείρου.

Η Ελλάδα είναι προικισμένη με εξαιρετικές ομορφιές και απaráμιλλο φυσικό πλούτο. Η προστασία αυτής της φυσικής κληρονομιάς αποτελεί υποχρέωση και παράλληλα, ακλόνητη δέσμευση για όλους εμάς στην Enterprise Oil.

Ivan Inchenko

General Manager

Enterprise Oil Exploration Ltd.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κονίτσας

Η

ελληνική φύση, παρόλες τις ζημιές που έχει υποστεί, παρουσιάζει μεγάλη ποικιλομορφία και έχει μεγάλη οικολογική αξία.

Πανύψηλα βουνά και ανάμεσά τους μικροί και μεγάλοι κάμποι, κοιλάδες, ποτάμια, χαράδρες και φαράγγια. Η οικολογική σημασία της χώρας μας σχετίζεται με το μεγάλο αριθμό φυτικών και ζωικών ειδών που ζουν εδώ.

Η περιοχή μας «φιλοξενεί» δύο από τους πιο σημαντικούς δρυμούς της Ελλάδας: τον εθνικό δρυμό Βίκου-Αώου και τον εθνικό δρυμό Πίνδου (Βάλια Κάλντα).

Ο εθνικός δρυμός Βίκου-Αώου περιλαμβάνει τα φαράγγια του Βίκου και του Αώου καθώς και τον ορεινό όγκο της Τύμφης. Το φαράγγι του Βίκου ξεκινάει κάτω από το χωριό Τσεπέλοβο, σημαντικό κεφαλοχώρι της περιοχής. Εκεί βρίσκεται και η Ιερά Μονή του Αγίου Ιωάννη του Ρογκοβού, που χτίστηκε το 1034 από την βασίλισσα Πουλχερία. Το σημείο αυτό είναι και το στενότερο σημείο του φαραγγιού, αφού οι βράχοι έχουν μεταξύ τους απόσταση μόλις 2 μέτρων περίπου. Συνεχίζοντας προς το κάτω, ο Βίκος περνάει από τα χωριά Καπέσοβο, Κουκούλι, Κήποι και Βραδέτο. Στο Καπέσοβο, ένα από τα πιο παραδοσιακά χωριά του Ζαγορίου, υπάρχει η περίφημη Πασχάλειος Σχολή. Το Βραδέτο είναι από τις πιο ορεινές κοινότητες της Ελλάδας (1305 μ. υψόμετρο) με καταπληκτική θέα. Στο Κουκούλι βρίσκεται η περίφημη βοτανολογική συλλογή του Κώστα Λαζαρίδη, που περιλαμβάνει βότανα από το Βίκο, τα οποία χρησιμοποιούσαν οι περίφημοι «βικογιατροί» για να θεραπεύσουν διάφορες παθήσεις. Οι Κήποι, χωριό που βρίσκεται χτισμένο δίπλα στο Μπαγιώτικο ρέμα και έχει πάρα πολλά όμορφα γεφύρια. Από το γεφύρι του Κόκκορη και παρακάτω το φαράγγι «αγριεύει». Θεόρατοι βράχοι υψώνονται και κάπου ανάμεσά τους πηγάζει ο Βοϊδομάτης. Αφήνοντας το Μονοδένδρι, πατρίδα των Ριζάρηδων και περνώντας τη θέση Κλίμα, φτάνουμε στις πηγές του Βοϊδομάτη και στη γέφυρα της Αρίστης. Πάνω από

τη γέφυρα και αφού διασχίσουμε το φιδωτό δρόμο φτάνουμε στο Πάπιγκο, στους πρόποδες της Αστράκας, κάτω από τη σκιά των περίφημων «Πύργων του Παπίγκου», μέσα σε μια φύση απaráμιλλης ομορφιάς. Στα 2000 μέτρα βρίσκεται η γραφική Δρακόλιμνη της Τύμφης, ενώ στα 2497 μ. είναι η ψηλότερη κορυφή της Τύμφης, η Γκαμήλα.

Ο Βοϊδομάτης συνεχίζει τη ροή του, αφήνοντας τη Μονή Σπηλιώτισσας και τη Μονή των Αγίων Αναργύρων και «βγαίνει» στην Κλειδωνιά, περνώντας από το ομώνυμο πετρίνο γεφύρι για να ενωθεί με τον Αώο στην πεδιάδα της Κόνιτσας.

Αναπόσπαστο τμήμα του δρυμού είναι και το παρακλάδι του Βίκου, ο Μέγας Λάκκος, που ξεκινάει από τα οροπέδια της Τύμφης και φτάνει μέχρι τη θέση Κλίμα, στη μέση περίπου του κυρίως όγκου του φαραγγιού.

Το φαράγγι του Αώου ξεκινάει από το ψημισμένο γεφύρι της Κόνιτσας, ένα από τα μεγαλύτερα μονότοξα γεφύρια των Βαλκανίων και ανηφορίζει αφήνοντας στα αριστερά τα χωριά της Λάκκας Αώου, Ελεύθερο, Άρματα, Παλιοσέλι και Πάδες, ενώ δεξιά βρίσκεται το Βρυσοχώρι, κάτω από τον ορεινό όγκο της Τσούκα-Ρόσσα.

Στη μέση περίπου του φαραγγιού, και στη σκιά της Γκαμήλας είναι χτισμένη η Μονή Στομίου, πάνω σε ένα φυσικό μπαλκόνι με μια εκπληκτική θέα των κατάφυτων ορθοπλαγιών και του αφρισμένου νερού του Αώου.

Η πανίδα και η χλωρίδα της περιοχής είναι πλούσιες. Στο ποικιλόμορφο αυτό τοπίο, που το υψόμετρό του ξεκινάει από τα 500 μέτρα και φτάνει τα 2497, υπάρχουν περίπου 2800 είδη φυτών και πολλά είδη ζώων, που δεν ζουν σε καμιά άλλη περιοχή της Ελλάδας.

Από το Βοϊδομάτη και τον Αώο με τα κρυστάλλινα νερά τους, από τα αιωνόβια πλατάνια και τις ιτιές που συνθέτουν την παραποτάμια βλάστηση, περνάμε στα δάση φυλοβόλλων, στις βαλανιδιές, στα δάση δρυός, στα σφενδάμια και φτάνουμε στην αλπική

ζώνη, πάνω από τα 2000 μέτρα, όπου η βλάστηση είναι ελάχιστη.

Μέσα σ' αυτό το χώρο ζουν σπάνια είδη θηλαστικών, πουλιών, ερπετών και ψαριών.

Στις βραχώδεις ορθοπλαγιές της Τύμφης θα βρούμε ελάχιστο πληθυσμό αγριόγιδων. Στα δάση, ζουν ακόμα αρκούδες, ενώ ικανοποιητικός είναι, ευτυχώς, ο πληθυσμός των αγριόγιδων, των λύκων, των αλεπούδων, των λαγών και άλλων μικρών θηλαστικών. Στα ποτάμια ζουν πέστροφες και μπριάνες, ενώ υπάρχει περίπτωση να ζουν και λίγες βίδρες. Υπάρχουν επίσης κάποιοι πληθυσμοί αετών, γερακιών, όρνιων, πέρδικες και μαύροι δρυοκολάπτες.

Ο Εθνικός δρυμός Πίνδου (Βάλια-Κάλντα) είναι μια κοιλάδα η οποία βρίσκεται στα σύνορα του Νομού Γρεβενών με το Νομό Ιωαννίνων. Μέσα απ' αυτή πηγάζει ο Αώος, ο οποίος περνάει από το Αρκουδόρεμα, που, όπως λέει και το όνομά του, είναι τόπος κατοικίας της αρκούδας, αφήνει την Βωβούσα, περνάει δεξιά από το βουνό Περιστερί της Λάιστας και μπαίνει στη χαράδρα για Κόνιτσα.

Η κοιλάδα της Βάλια-Κάλντα είναι ένας τόπος σπάνιας ομορφιάς. Δάση με τεράστια κωνοφόρα, ρυάκια, όμορφα αγριολούλουδα συνθέτουν το σκηνικό. Εδώ, όπως προαναφέραμε, είναι ο τόπος της αρκούδας. Ζουν όμως και άλλα είδη θηλαστικών και ερπετών.

Και τώρα, δυο λόγια για το ανθρώπινο στοιχείο. Η περιοχή είναι γενικά ορεινή, γι' αυτό και η ζωή των ολιγών κατοίκων είναι πολύ δύσκολη. Η γεωργία είναι ελάχιστη λόγω του εδάφους και των αντίξωων καιρικών συνθηκών. Η κτηνοτροφία είναι πιο ανεπτυγμένη, όχι όμως ιδιαίτερα ανθηρή. Παρόλα αυτά οι κάτοικοι ζούν σε μεγάλη αρμονία και με πλήρη σεβασμό προς τη φύση. Για να διευκολύνουν τη ζωή τους έφτιαξαν γεφύρια, γκαλντερίμια, σκάλες, μονοπάτια που σήμερα αποτελούν αληθινά μνημεία της φύσης και της ανθρώπινης δημιουργίας. Τα παλαιότερα χρόνια οι κάτοικοι ξενιτεύονταν στη Ρουμανία, στην Αίγυπτο, στη Ρωσία και αργότερα στη Γερμανία.

Δυστυχώς τα τελευταία χρόνια οι δύο δρυμοί, παρόλο που νομι-

κά έχουν ιδρυθεί από το 1973, παραμένουν απροστάτευτοι. Οι επιπτώσεις από τις ανεξέλεγκτες ανθρώπινες δραστηριότητες είναι πολύ άσχημες.

Η δημιουργία του μικρού αρδευτικού φράγματος μπροστά από το γεφύρι της Κλειδωνιάς, έχει σαν αποτέλεσμα να εξαφανιστούν πολλά μεταναστευτικά είδη από το ποτάμι. Η λαθροθηρία, η χρήση φυτοφαρμάκων, η αλιεία, ο αυξανόμενος τουρισμός, η ανεξέλεγκτη βοσκή, είναι κάποιες από τις απειλές που καταστρέφουν τη φύση.

Ο Βίκος όμως και ο Αώος, αντιστέκονται. Σε αυτό εδώ το λεύκωμα γίνεται μια προσπάθεια γνωριμίας με τη μοναδική, σε ποικιλία και ομορφιά, φύση των δύο εθνικών δρυμών.

Εκτός όμως από αυτό, αυτή η δουλειά, αποτελεί μια μικρή φωνή αντίστασης και αντίδρασης σ' αυτό που γίνεται. Γεννήθηκα και μεγάλωσα μέσα σε αυτό το περιβάλλον, στην καρδιά αυτών των βουνών. Με το φωτογραφικό μου φακό, και έχοντας μέσα μου τεράστια αποθέματα αγάπης γι' αυτόν τον τόπο, προσπάθησα να αποτυπώσω ελάχιστη από την ομορφιά του.

Οι φωτογραφίες που ακολουθούν αποτελούν ένα μικρό δείγμα της δουλειάς μου, που αριθμεί γύρω στις 40.000 φωτογραφίες. Αυτές βρίσκονται εκτειθέμενες στην Μόνιμη Ενημερωτική Έκθεση Φωτογραφίας που διατηρώ στην πατρίδα μου, στο Τσεπέλοβο Ζαγορίου.

Η προστασία της φύσης θα προέλθει μόνο μέσα από την ανάδειξη της μοναδικότητάς της. Πρέπει να τη διατηρήσουμε όπως την παραλάβαμε και να την κληροδοτήσουμε ανέπαφη στην επόμενη γενιά.

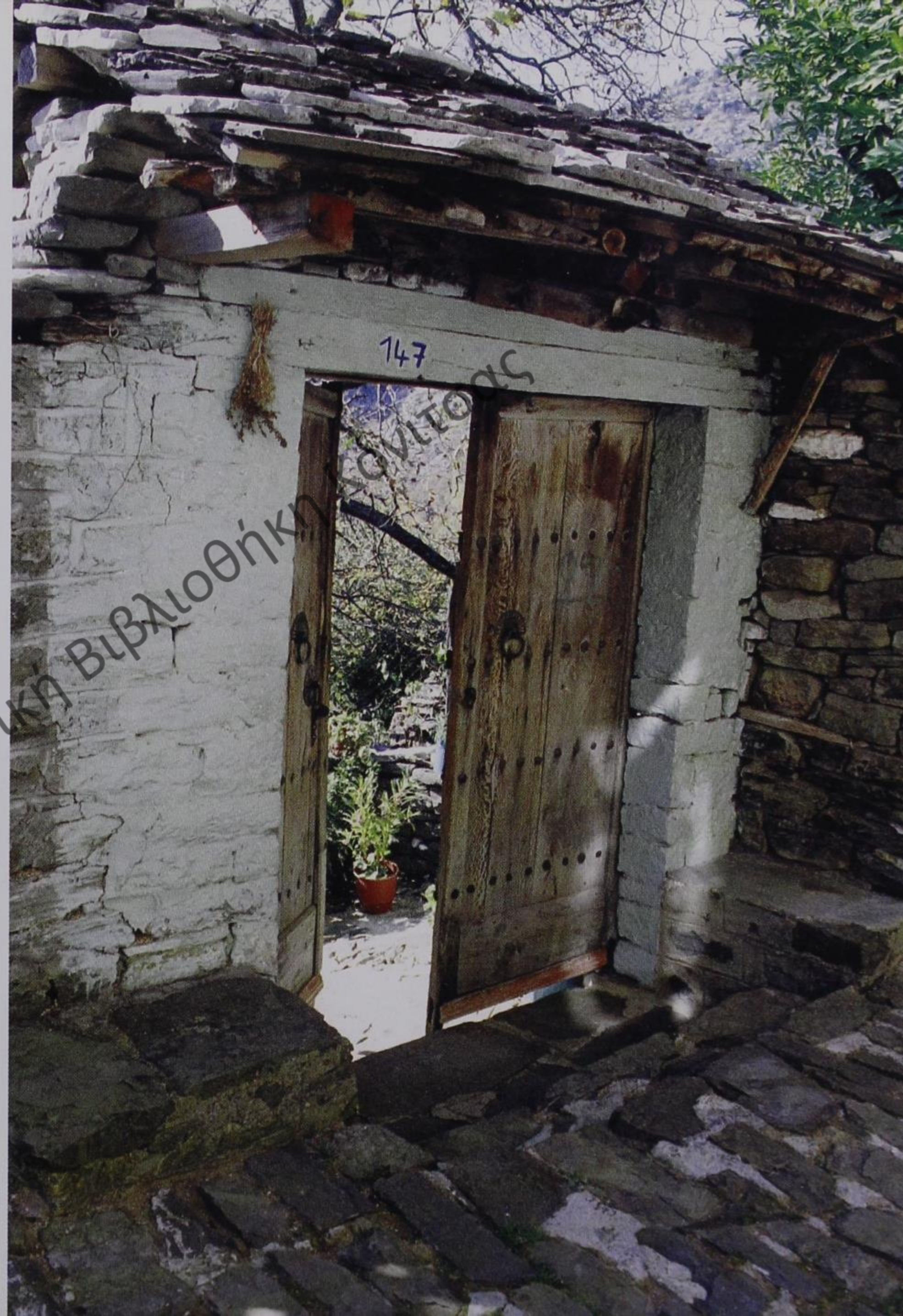
Ευχαριστώ τους φίλους μου, Δημήτρη Παπιγκιώτη, Ηλία Τσουμάνη και Δημήτρη Τάγκα, που με βοήθησαν στην διαλογή των φωτογραφιών και στην επιλογή κάποιων λεζαντών από την ποιητική συλλογή του Κ. Κρυστάλλη.

Κώστας Ζησιδης

*Σπρώχνω τη θύρα, άνοιξε,
τι θέαμα!.. τι τόπος!..
Τι τόπους, είδα σκιερούς!..
Τι χλόες!.. Τι λουλούδια!..
Τι δένδρα, δένδρα ανθηρά!..
Ποσ' άκουγα τραγούδια απ' τα πουλιά!..*

Κ. Κρυστάλλης

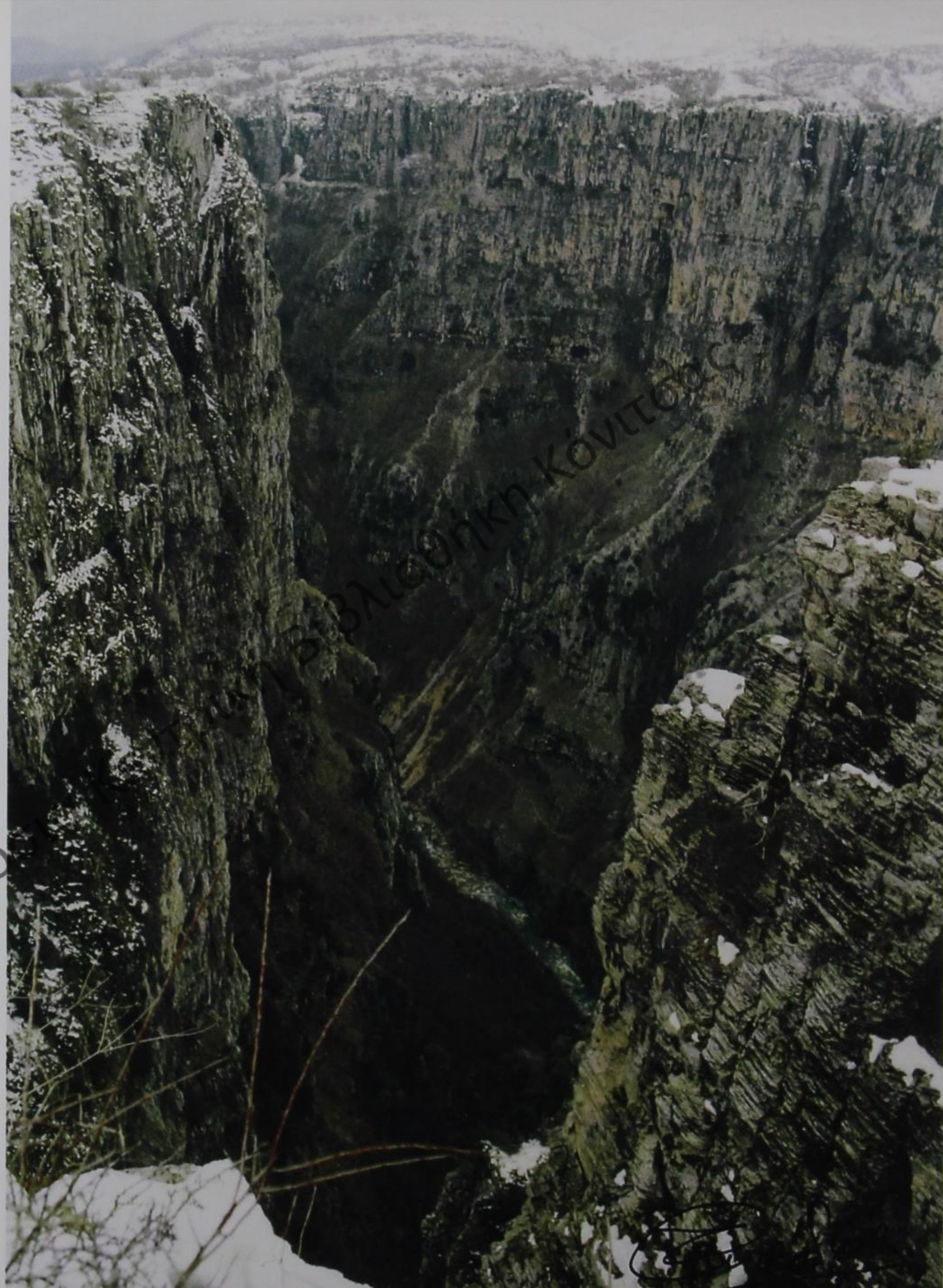

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

Κι αυτά που βλέπεις θα γίνουν δικά μας

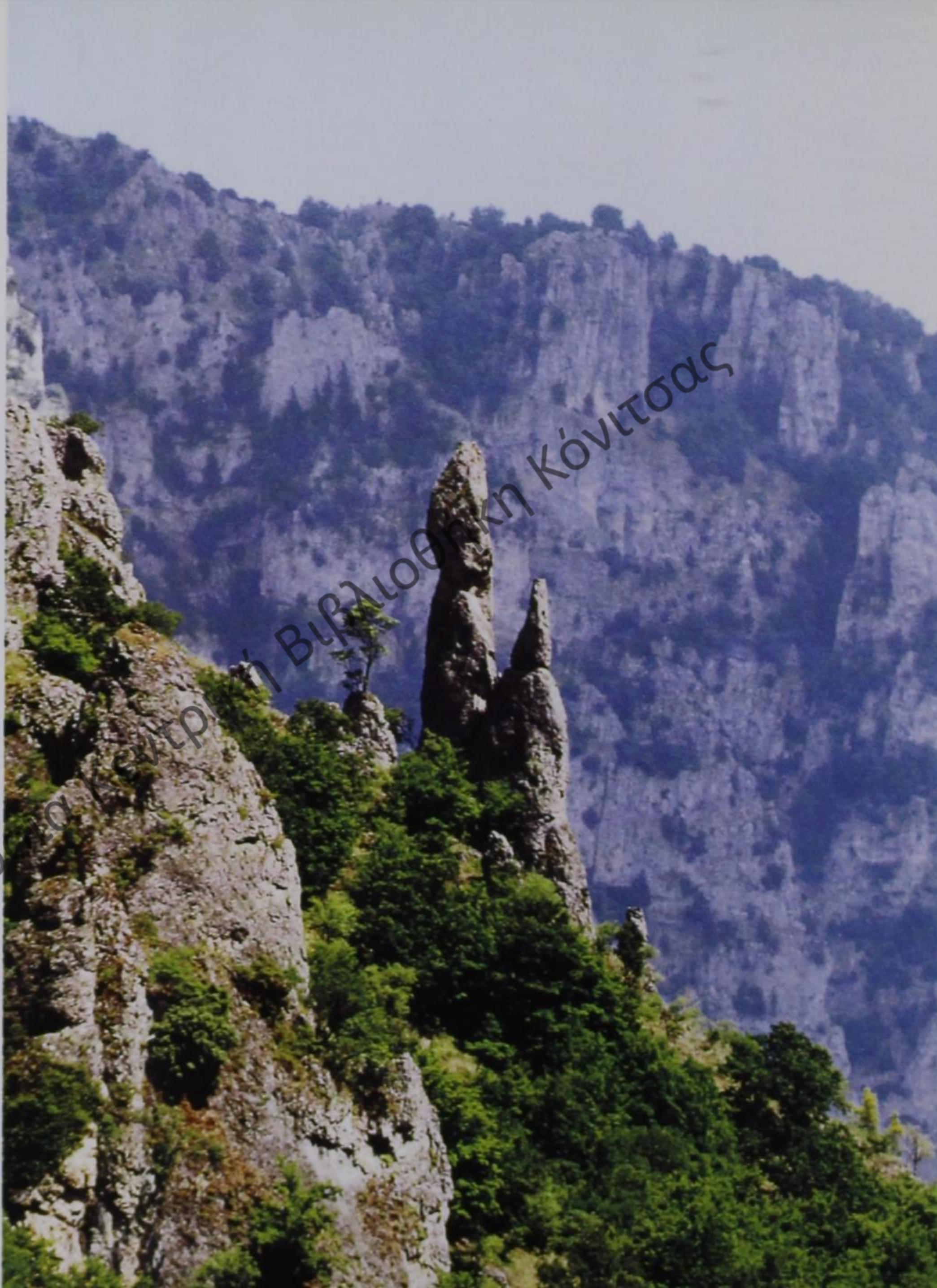
*Κι αγνάντενα και θάμαζα
πώς γίναν όλα τούτα...*

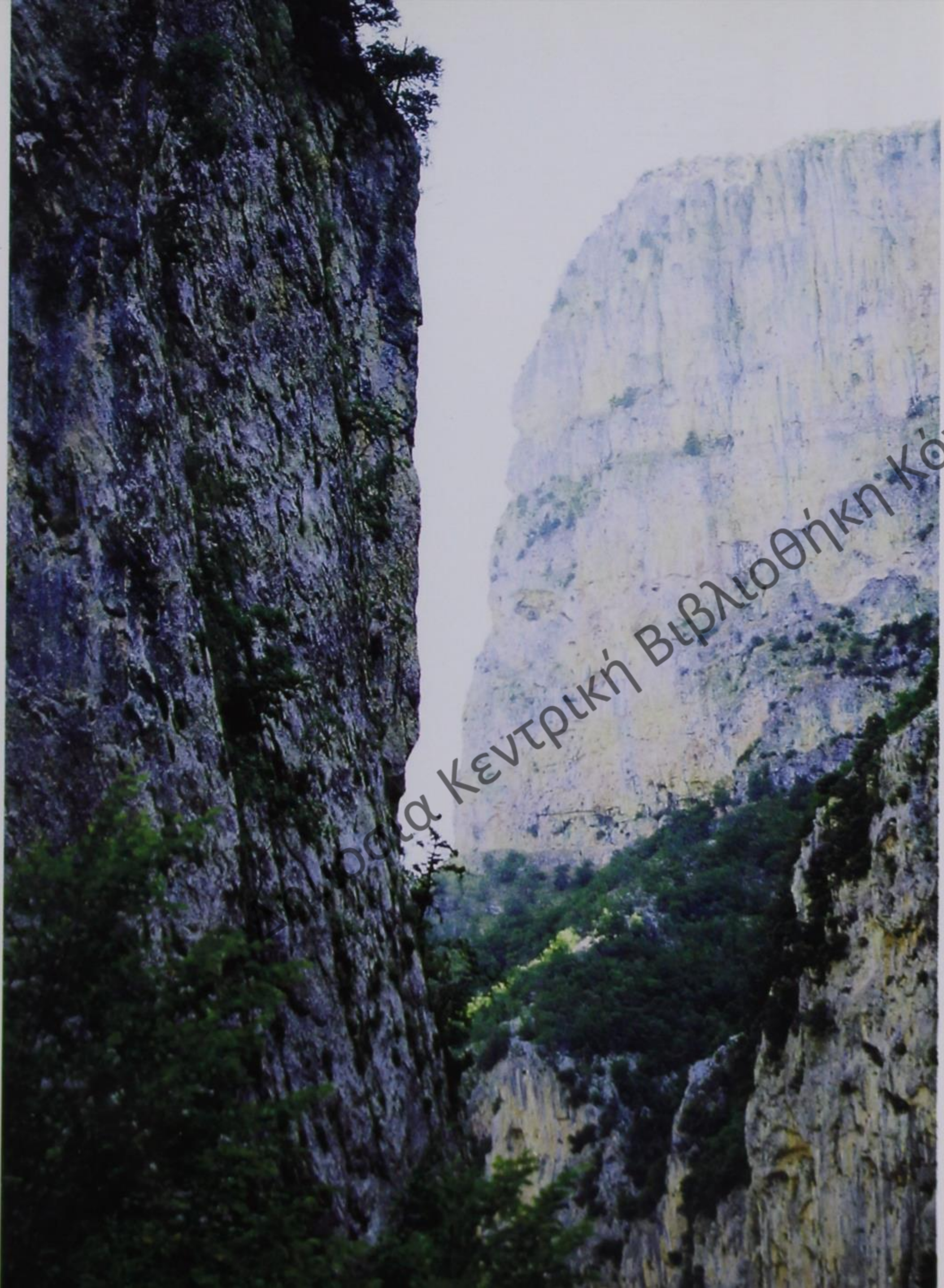

Και χύνουν τ' αγριολούδα μοσχοβολιές περίσσιες

*Ο βασιλιάς των Πελασγών,
παρήγγειλε να φτιάξουν,
τρεις πόλεις νάναι άπαρτες*

Εθνική Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

ΟΝΙΤΣΑΣ

*Δεν κάνουμε κι ένα καλό για
να σωθεί η ψυχή μας... Να
πάμε και να πιάσουμε της
τρίχας το γιοφύρι*

Αρχίζει σύνταχα η δουλειά. Σαν γίγαντα πιθώνουν πέτρα σε πέτρα οι μάστοροι, και χτίζουν κι ασβεστώνουν

*Και το στοιχείο με το νερό
μέσα στη γης εμπαίνει*

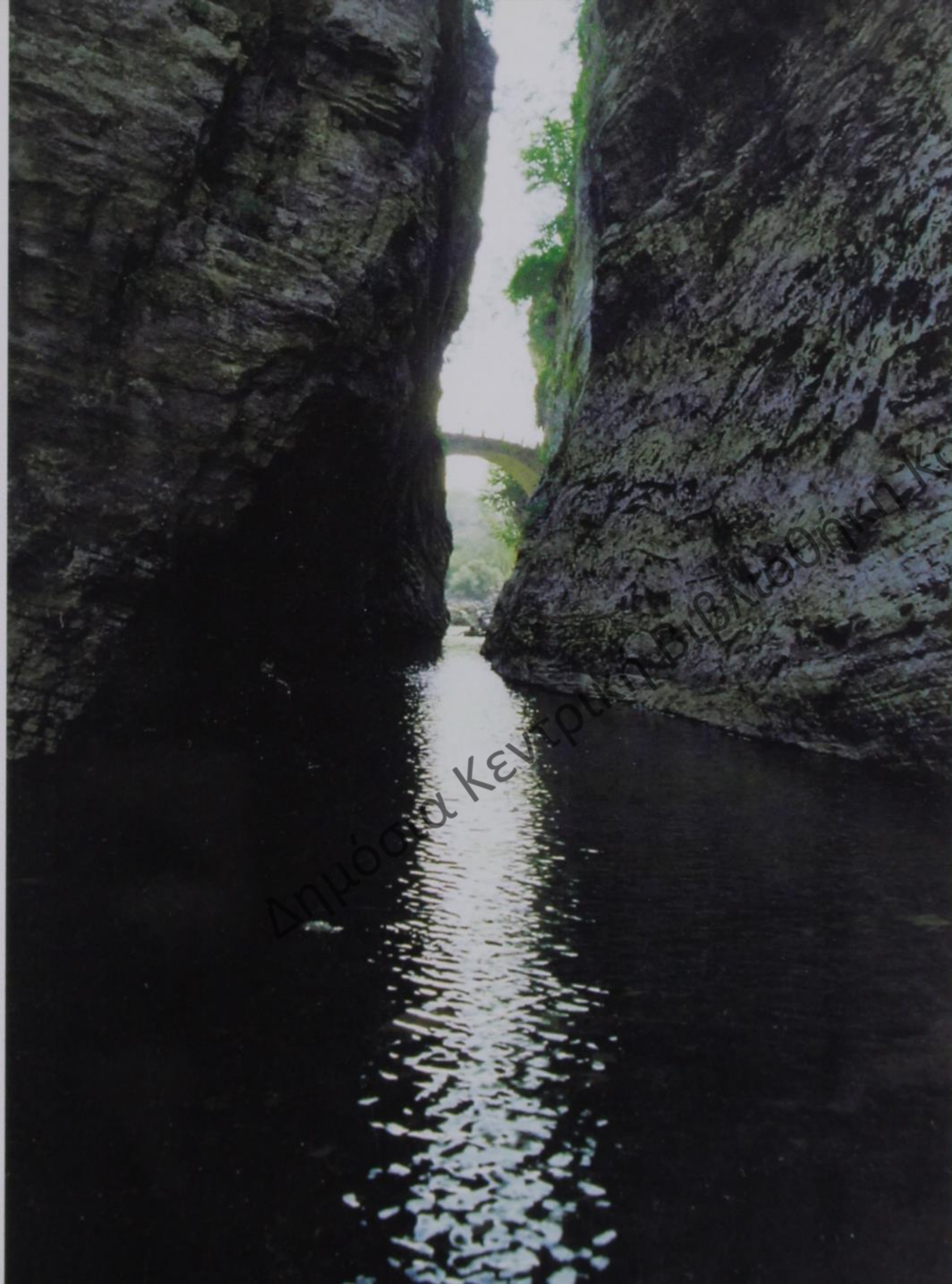

*Κι αγέραν, κάμπους και
βουνά, τη πλάση πέρα ως
πέρα, γιομόζει από μο-
σχοβολιά με τον ανασα-
σμό του*

Κι απόψε τα μεσάνυχτα θα κοιμηθούμ' αντάμα

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κονίτσας

Μια ώρα κάθε νύχτα κοιμάται το νερό και όποιος το ξυπνήσει του παίρνει το μυαλό

Σίγα - σιγά το χάιδενα

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΩΝ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Το μάρμαρο για να 'βγω

*Και το νερό τ' ασήμωσε τη
νύχτα το ψεγγάρι*

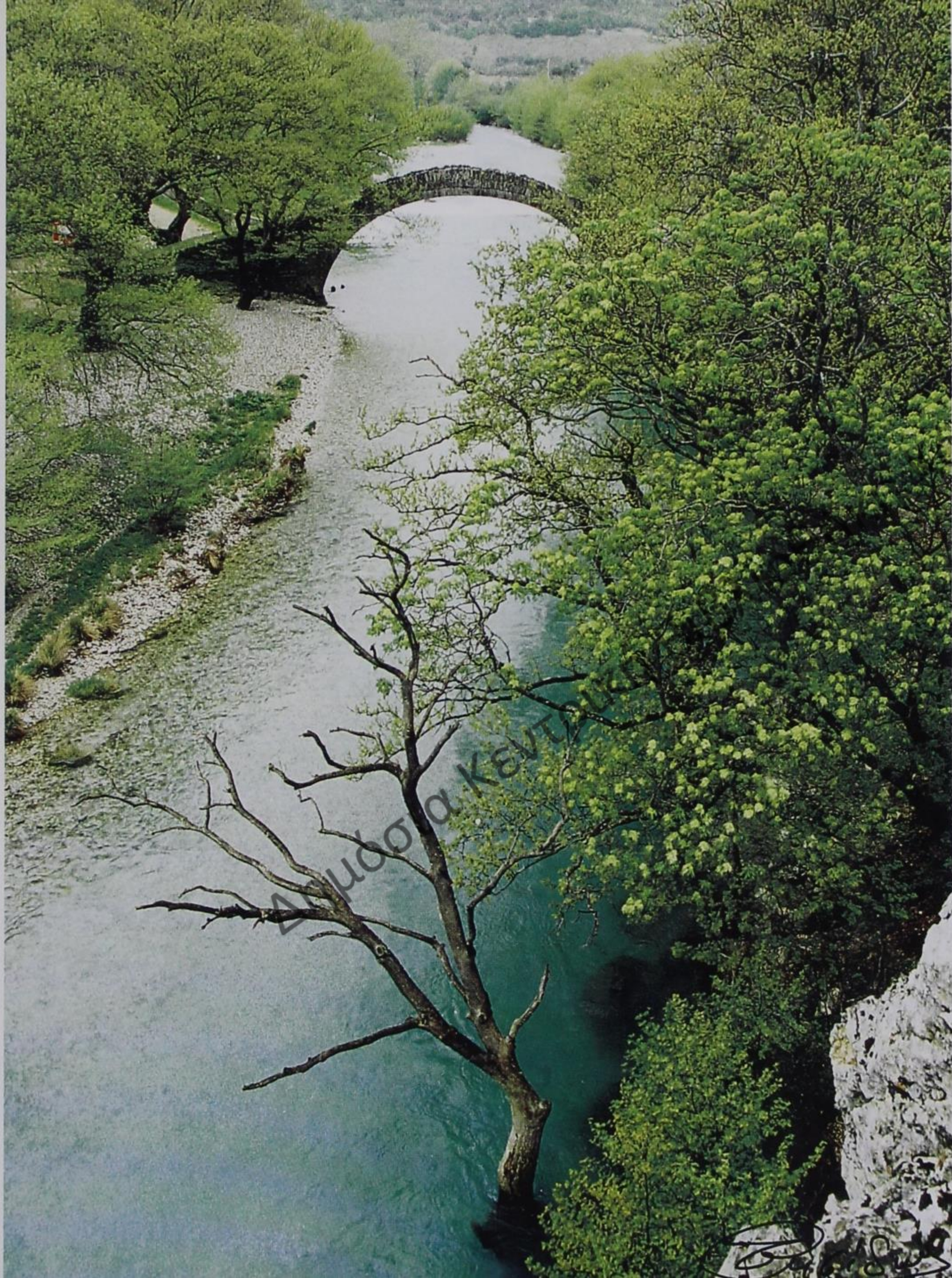

*Στα στοιχειωμένα τα βου-
νά που πάντα ανοιγοκλει-
ούνε, κι όπου τ' αθάνατο
νερό περνάει ανάμεσά
τους*

*Εκείνοι οι μοσχοανασαίσιμοι
μυρώνουνε τ' αγέρια*

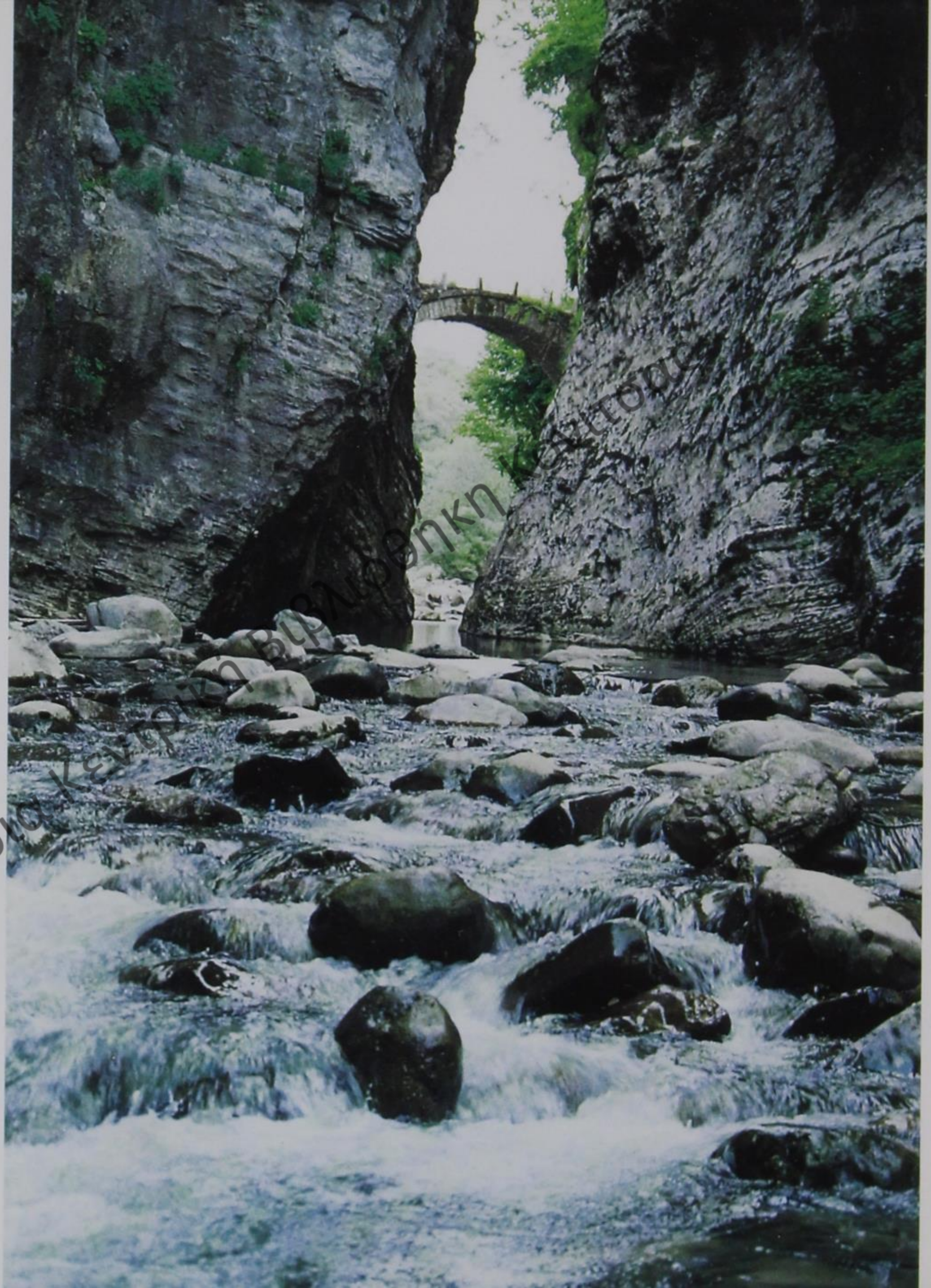

ΟΝΙΤΣΑΣ

Δένδρα Κέντρου

*Δεντράκια μου μη πέσετε
και μείνω μοναχό μου*

*Από το βράχο απάνου, πέ-
φτει αφρισμένο το νερό και
σκούζει και βογγάει*

*Νερά καθάρια κι ασημέ-
νια, τα διάπλατα πλευρά
ξετρέχουν κι αυλακώνουν*

*Και τ' άνθη τους βοσκολογά
και παίρνει τον αχνό τους*

*Κοσμάκη που είσαι, δεν
περνάς...*

Δε μ' έφαγαν τα χρόνια, δε θα με φάτε χιόνια

*Κάθε διαβάτης έκαμνε
περνώντας το σταυρό του*

Της ερημιάς γεράνια

Νίκο μ' πέρασ' η πέρδικα, ο λαγός κι έρχονται τρεις νομάτοι. Σύρτε παιδιά μ' σ' ν' Αγγέλω και φτάνω γω στο γιόμα

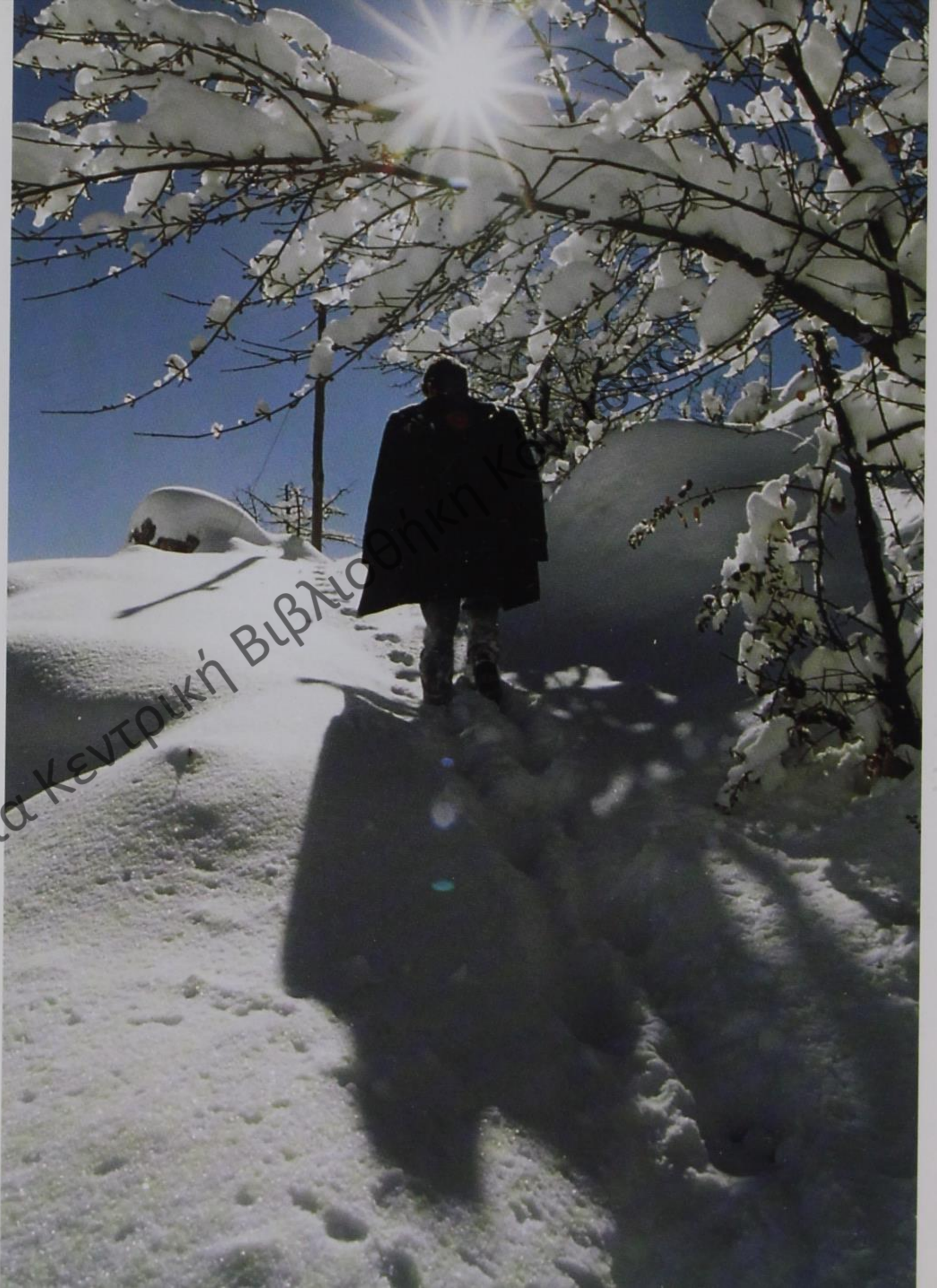
*Χέρια με βγάλαν απ' τη γης
και κλείστηκαν στον κόρφο
της*

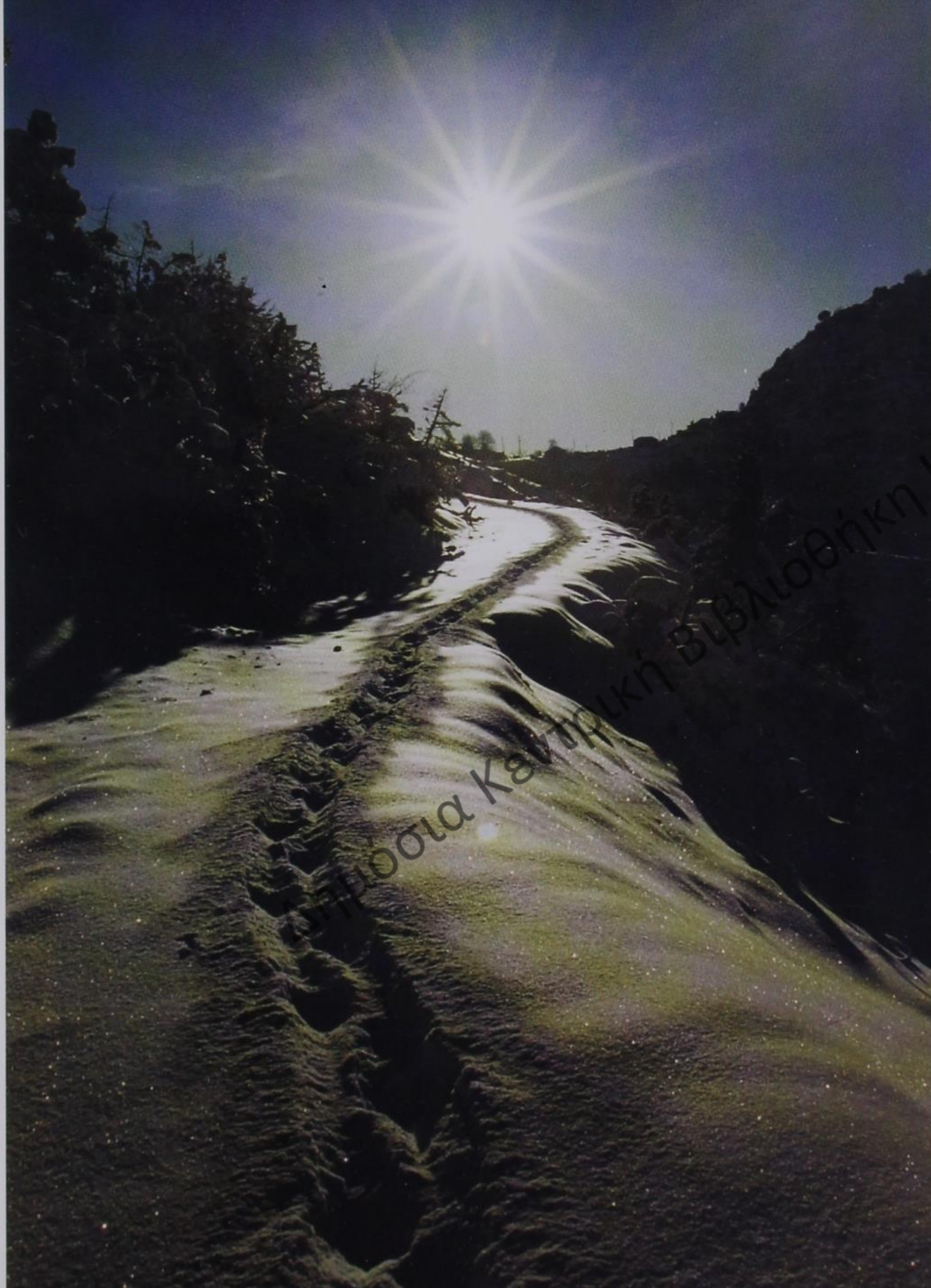

Να πας, να ῥθεις, μη με χαλάς, και πάλι να ματάρθεις

Χαράζω εγώ τη στράτα μου

*Κι ας έρθουν
για να μ' εύρουν*

Τρια αδερφάκια αγκαλιαστά 'πο πέρα σε περνάνε

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

*Σήμερα γιορτή μεγάλη,
σήμερα Λαμπρή*

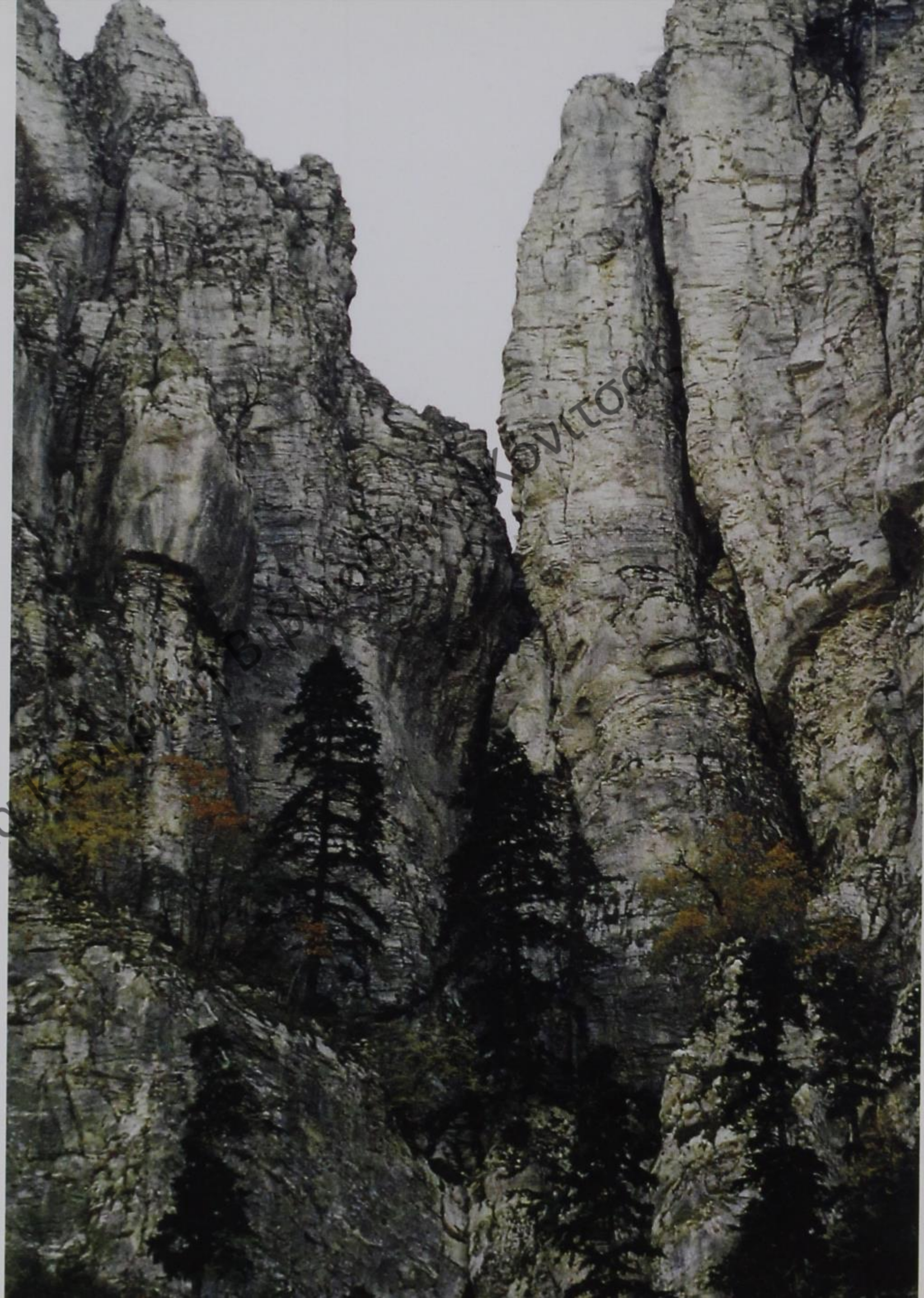
Πάρετε απόσκια, πάρετε, να πάψει το λιονύρι

Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

*Και βγήκαμε στο διάσε-
λο, πέντ' έξι οχτώ νομά-
τοι, να δούμε ν' αγναντέ-
ψουμε...*

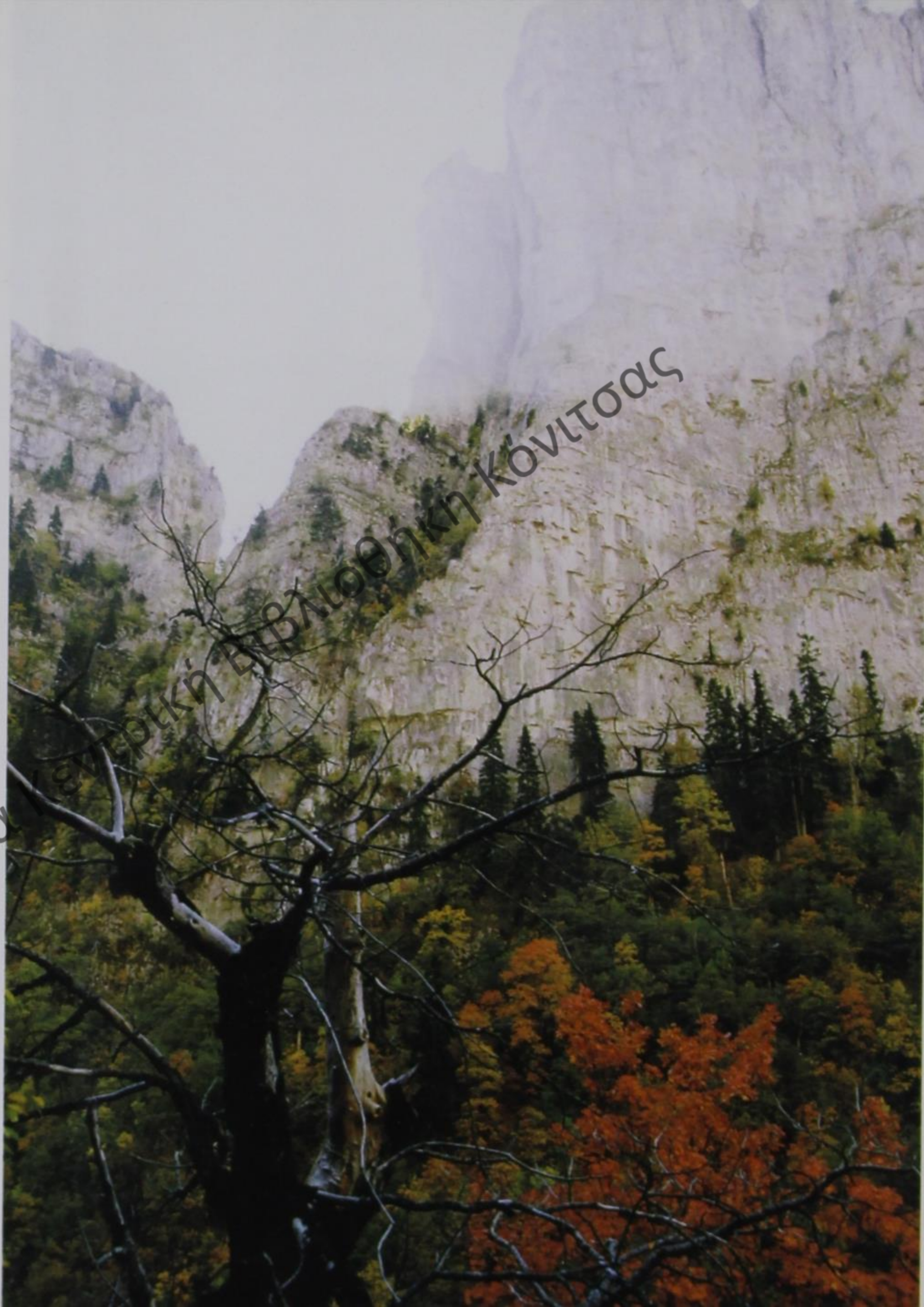
*Πελεκημένα αριάδιασε τα
μάρμαρά του.
Μάρμαρα βαριοκομμένα,
χαλαρά θεόρατα*

Εκείνο που είδα τρόμαξα!..

*Κι ορθό βαστάει το μετώπο,
περήφανο, αγριεμένο*

Κόνιτσας

*Κι άγρια αντιλαλούν οι
σπηλιές, τα σκέμπια, τα
στεφάνια*

Και μες στα σύννεφα πετάς και στα βουνά ανεμίζεις

Βιβλιοθήκη Κόνιτσας
Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

*Και κάπου-κάπου βρίσκε-
ται κανένας μέγας βρά-
χος*

Εκ των ανθέων πανταχού ανέβαιν' ευωδία

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

*Πήραν τ' απόσκια, τα ρι-
ζά και τσάκισε το κάμα*

*Ανάμεσα τρεις ποταμιές και πέντε κορφοβούνια
πύργος διπλοθεμέλιωτος και μαρμαροχτισμένος*

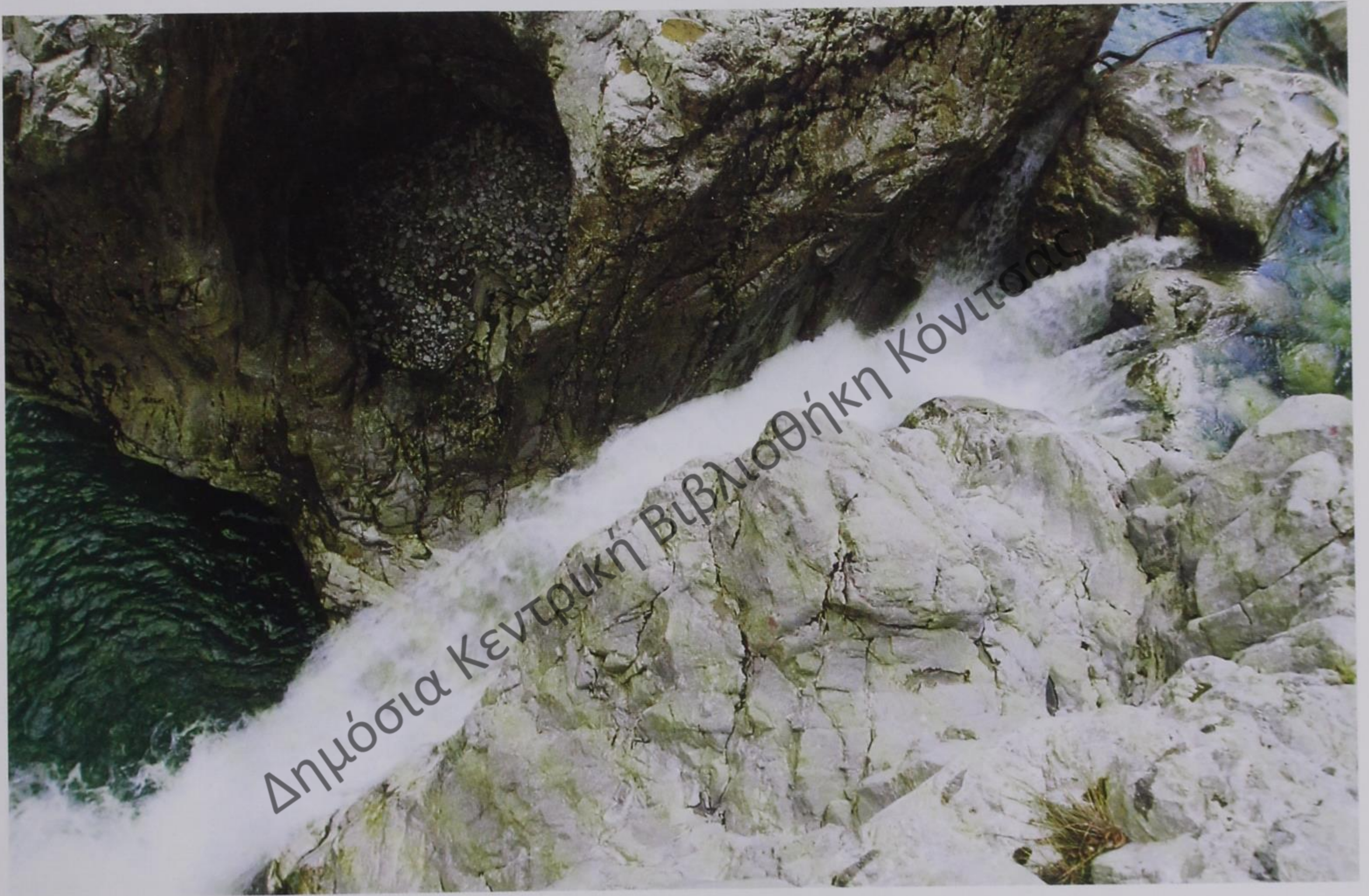
Κόνιτσας

*Εμείς ομοιάζουμε δέντρα,
που μας μεταφυτεύει
ωςάν ανήμερος βοριάς, τ'
αφόρητο τ' αγέρι*

*Τ' αεράκι κρυφομίλαγε με του
βουνού τα φύλλα*

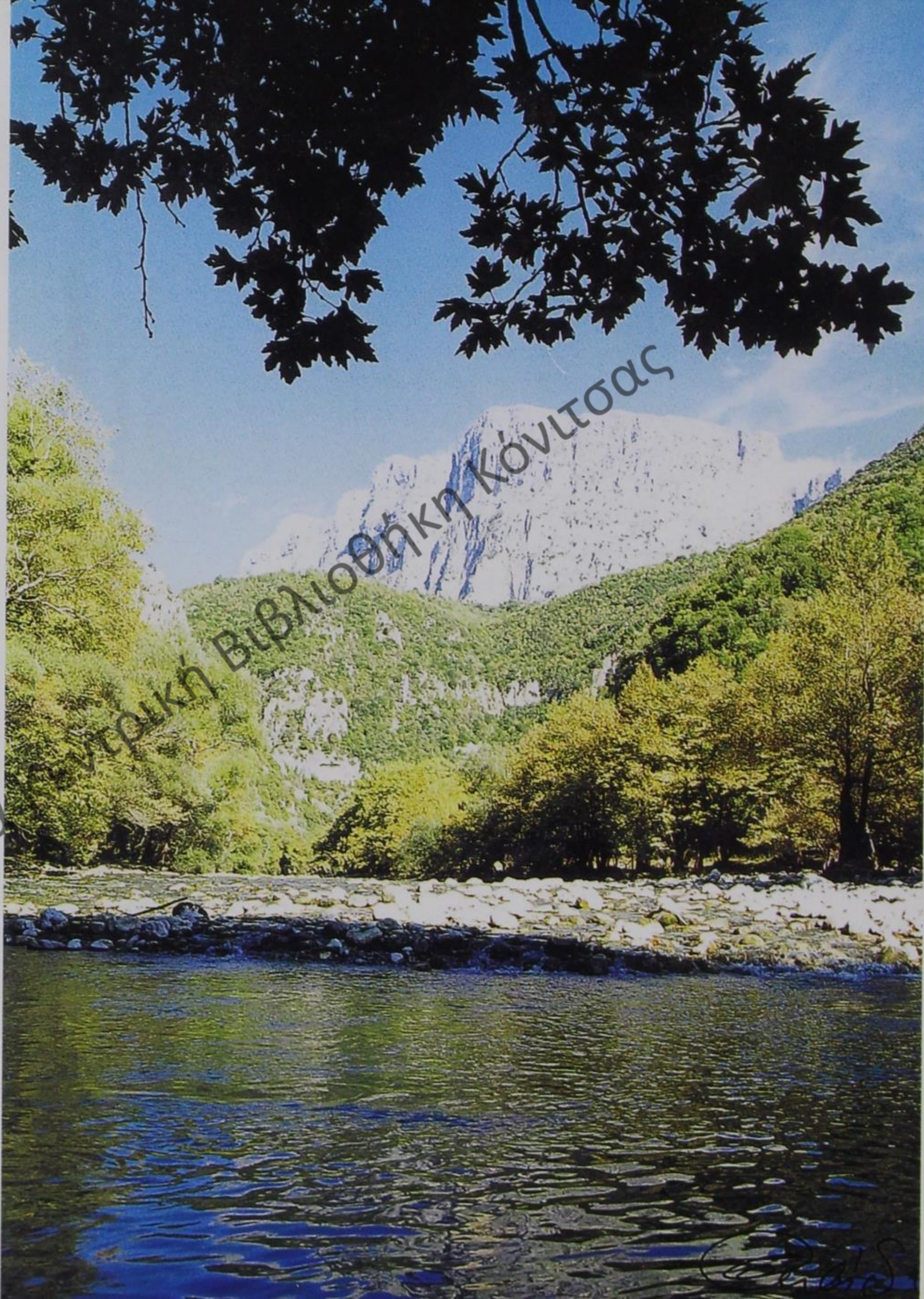

Ρύαξ γοργός κατέβαινε από κρυμνώδους βράχου

*Ήταν και δεν ήταν. Ήταν το
ποτάμι, ήταν κι ο ουρανός*

Εσύ λαχάνιασες κι εγώ χαρμάνιασα

*Πέρασε κι ένας σταυραετός, πέρασε απάνω-απάνω
και σαν να νοιάστηκε κι αυτός, την ομορφιά του τόπου*

Ανέβα τα τ' ανάβατα!

Στο βασίλειό της, ακέρια πρόβαλλε, ψηλή

Έτσι οι κοπέλες του χωριού πετιούνται από τα σπίτια

Τα πλάϊα, οι βράχοι, οι λαγκαδιές, με χόρτα να στολίζονται και μ' όμορφα λουλούδια

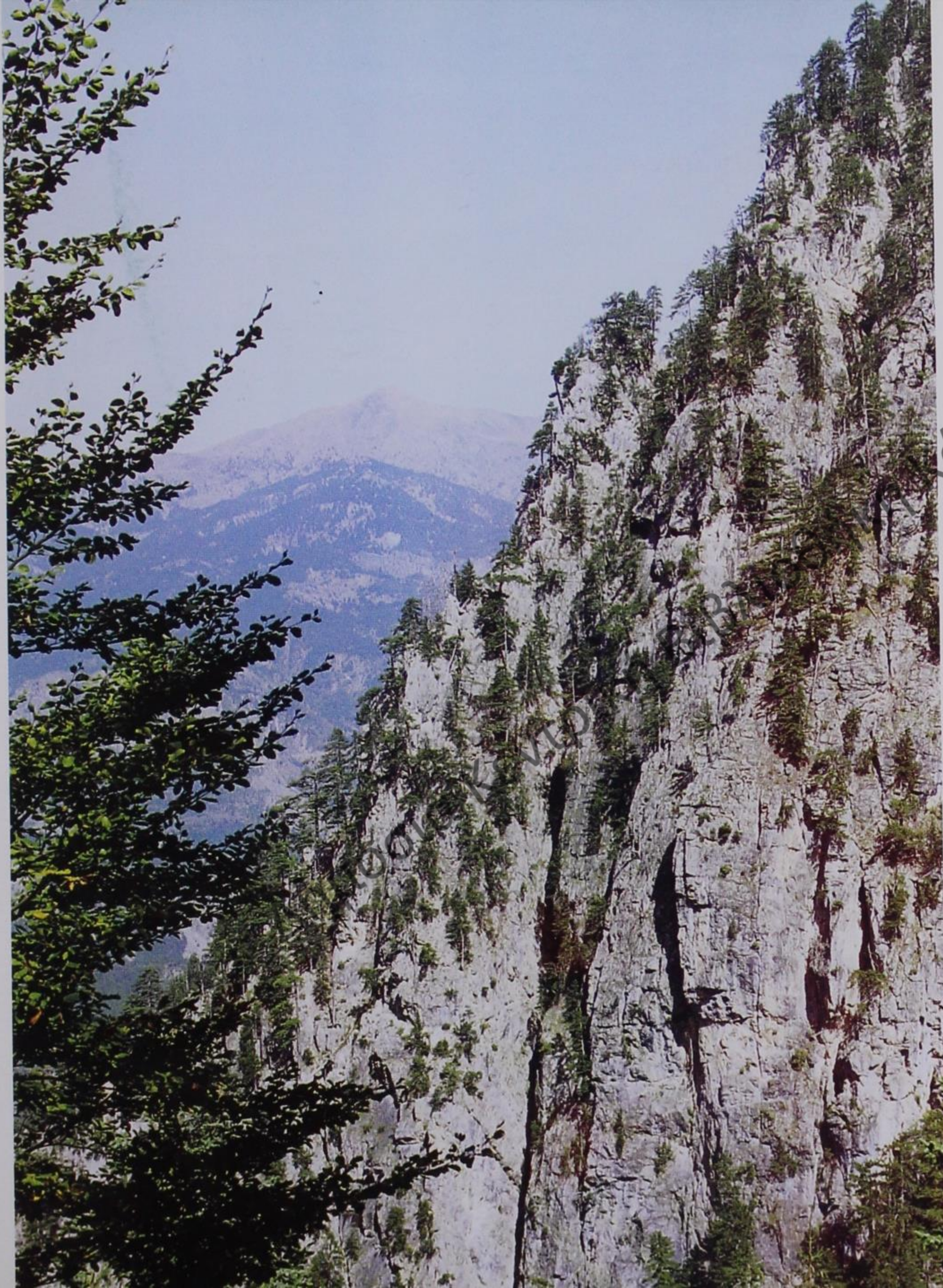

Γελούνε σμαραγδένιες γύρω οι κορφές

*Παίρναν ν' ανθίσουν τα κλαριά, να λιώνουνε τα χιόνια, καθάριος,
ασυγνέφιαστος ο ουρανός να λάμπει*

*Στο κορφοβούνι περπατεί
κι αυτό το έρμο δάσος*

Πήγα προχθές στην εκκλησιά να κάμω το σταυρό μου

*Την είδε ο ήλιος την αυ-
γή, που επρόβαλλε στην
πλάση κι έσκυψε και τη
φίλησε*

Εγώ είμαι κόρη του βουνού

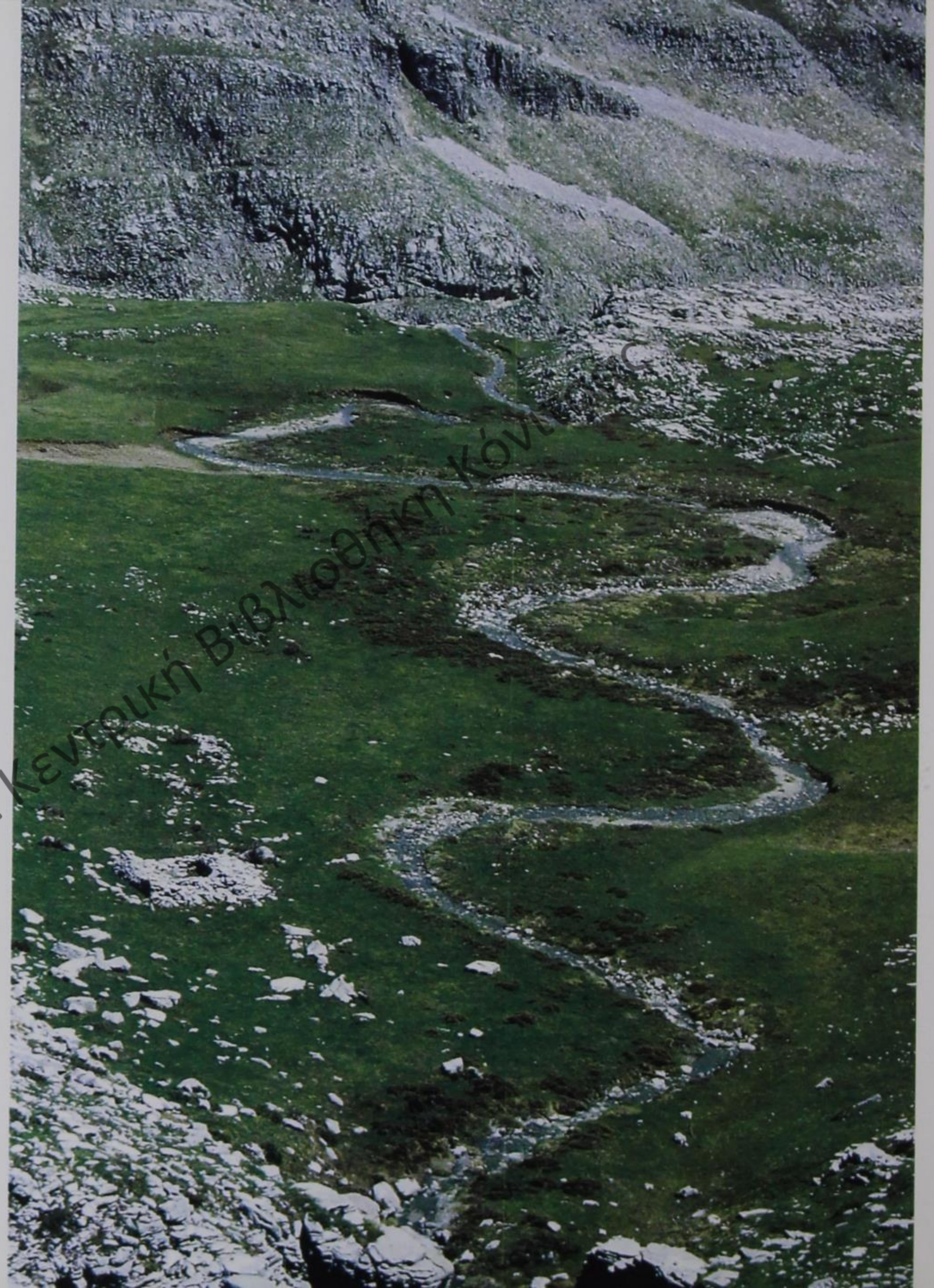

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

*Στα κορφοβούνια θ' ανεβώ
που δε ζαρίζει ο ήλιος*

Ποτάμι σιγαλό
και ψιδωτό ξομπλιάζει

Και διαλαλάει μ' ένα βουητό τον αναγαλιασμό του

*Συχνά μεσ' το ηλιοστάλαμα και μεσ' το μεσημέρι
κι όταν κοιμούνται τα νερά και βγαίνουν οι νεράιδες*

Και πίνει και ρουφάει δροσιά κι αχολογάει και τρίζει

Μια βρύση πόχυνε νερό σαν το μαργαριτάρι και με τις πέτρες μίλαε μουρμουριστά

Να γένει από τον ποταμό, που πλένει η κορασίδα

Να ιδείς το ρέμα τ' αυλακι-
ού, την τρυφερή ομορφιά
του

Κι οι ρεματιές πελάγωσαν απ' το πολύ νερό

Πειρίδης

Δρακόλιμνα χωρίς βυθό, χάσμα της γης

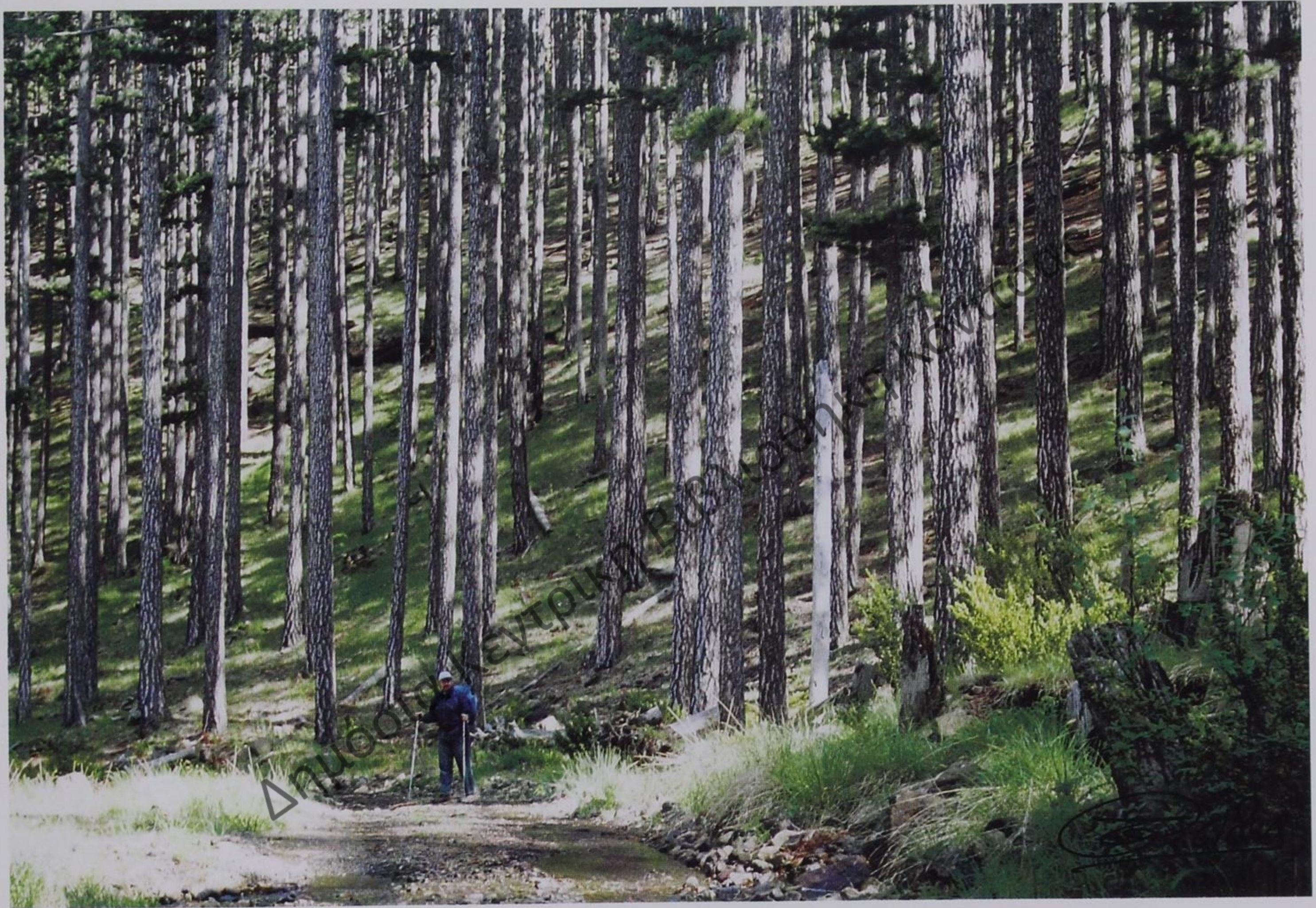

Φυσάει τ' αγέρι της αυγής στα φύλλα μυρωμένο, κι εκείνα σιούνται

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

*Κρίμα δεν είναι κι αδικιά
τέτοια ομορφιά και νιότη
να την εχάιρεται η ερημιά;*

Ιδέτε τον δεν κάθεται, μέσα στα δέντρα μπήκε

Άγνωστος τόπος άξαφνα απλώνεται μπροστά σου

Ετούτη η πεντάμορφη που την ελένε πλάση

*Βουνό, τες ομορφιές σου,
πουν' Θεϊκές, παραδεισο-
πλασμένες*

Δημοσια Κεντρικη Βιβλιοθηκη Προνιτσας

*Να κάτεχες τι χαλασμός
που γίνεται εδώ πέρα!*

Πούναι τ' ανεύρετα νερά, τ' αμάζωχτα λουλούδια;

*Να πείτε, ότι μου ζήλεσαν
τη λεβεντιά οι νεράιδες*

Θα γένω σαν τον ξέρακα
τον αστραποκαμμένο

Εχάθηκαν γη κι ουρανός

*Τα δέντρα που φουρφουλο-
γούν της χαραυγής τ' αγέρι,
λες και ξυπνούν*

*Ώρα γλυκιά της χαρ-
αυγής όπου ξυπνάει η πλάση*

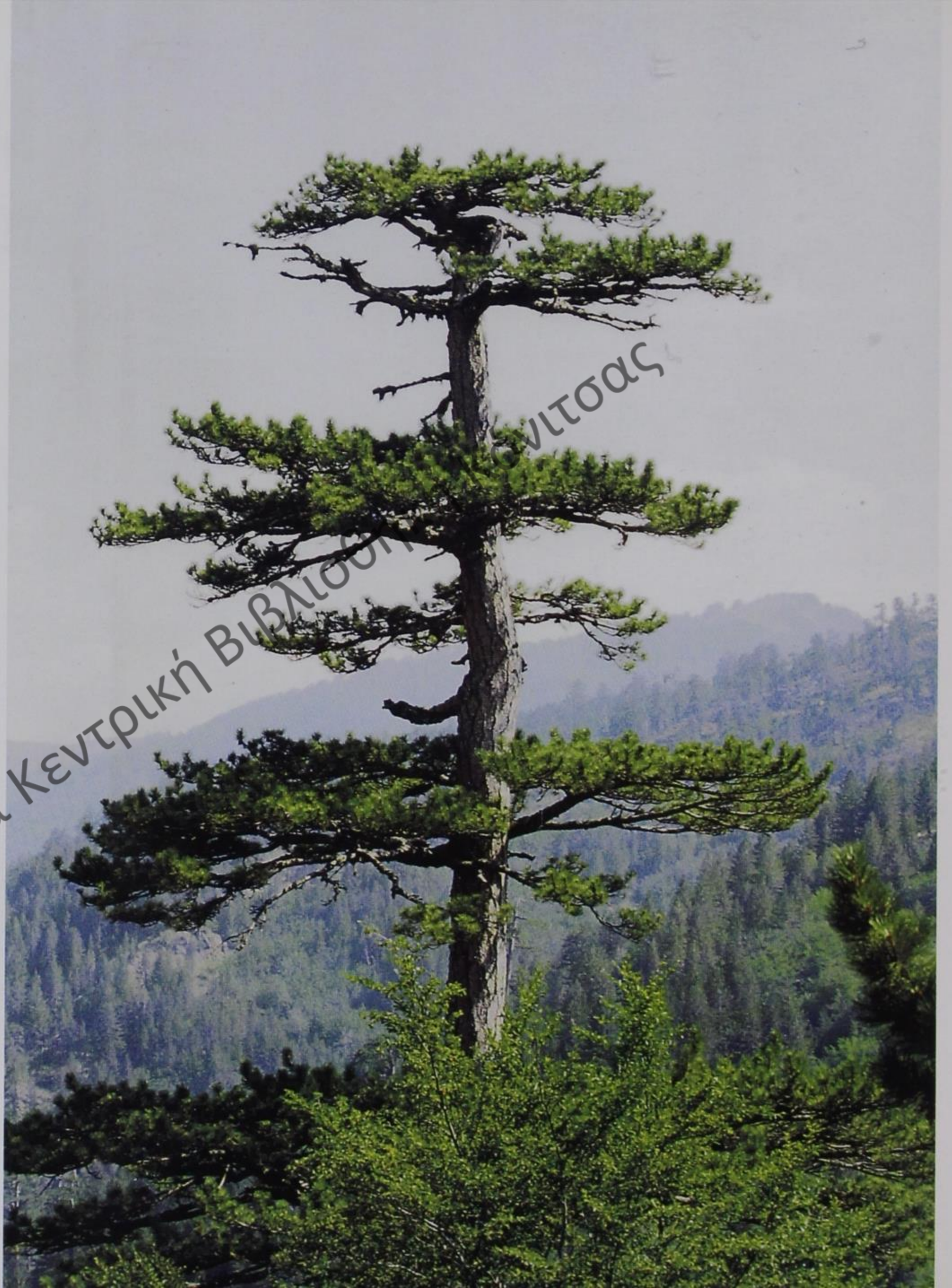

Κι όντας δεν φεύγει, δεν προγκά, θα πει πως δεν πεισμώνει

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

*Κόρη αγνή σαν τη δρο-
σούλα κι όμορφη σαν την
αυγή*

*Ανάρια τα κλωνάρια του
κουνάει ο γέρο-πεύκος*

Από του λόγγου τα δεντρά, προβάλλει ξάφνου η Χρύσω

*Λες κι από κάθε πέτρα ορθή,
Λες κι από κάθε βράχο,
κόρης κορμί φυτρώνει*

Εσείς παλάτια γίνεστε στον κότσυφα, στ' αηδόνη

Φεύγα από πάνω μου, τινά-
ξου χάμω,
γιατί με πλάκωσες τόσο βα-
ριά;..
Λυπήσου, αλύπητο, την ευ-
μορφιά μου,
σ' άλλα ψηλότερα πέσε κλα-
ριά

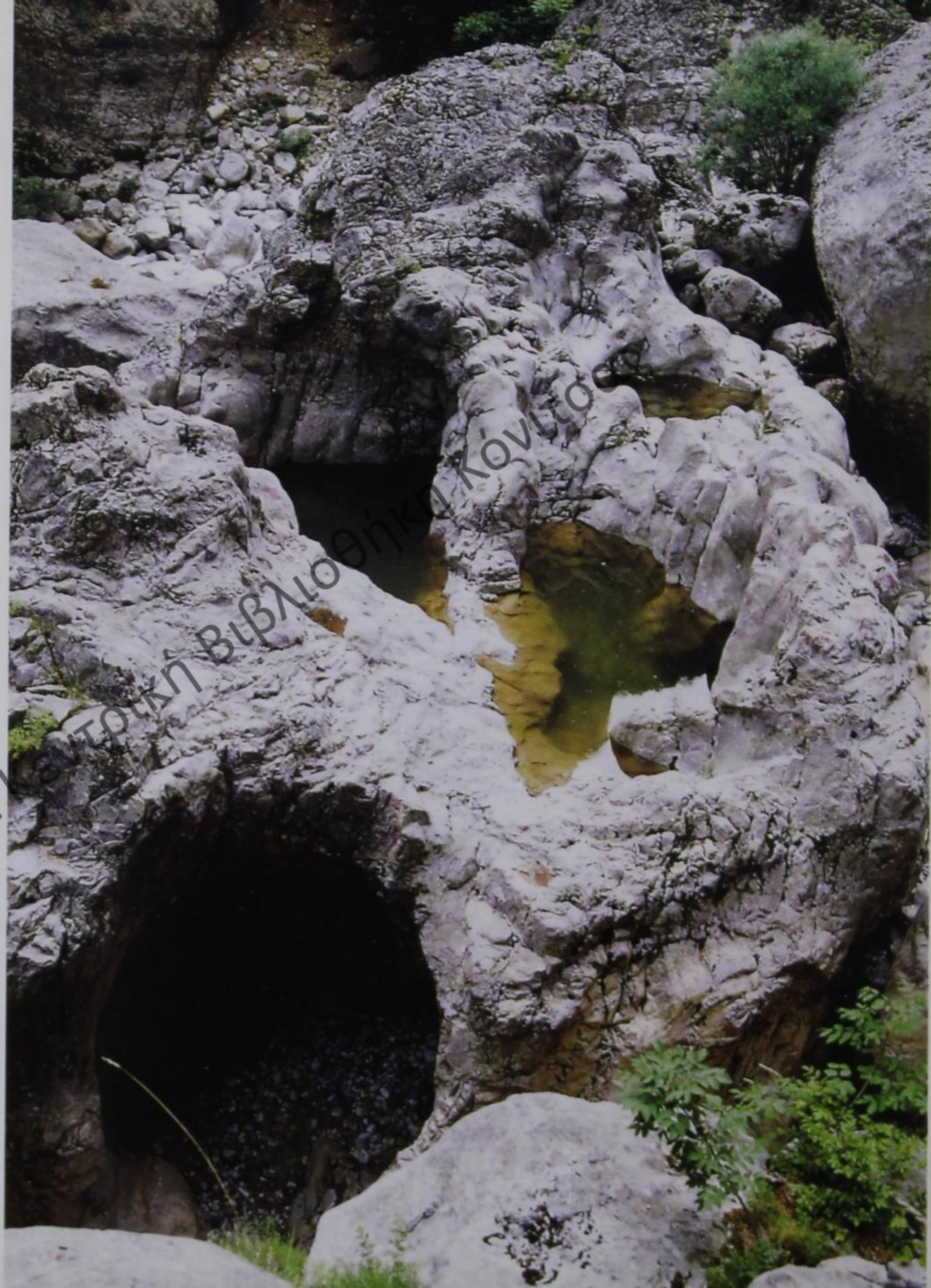

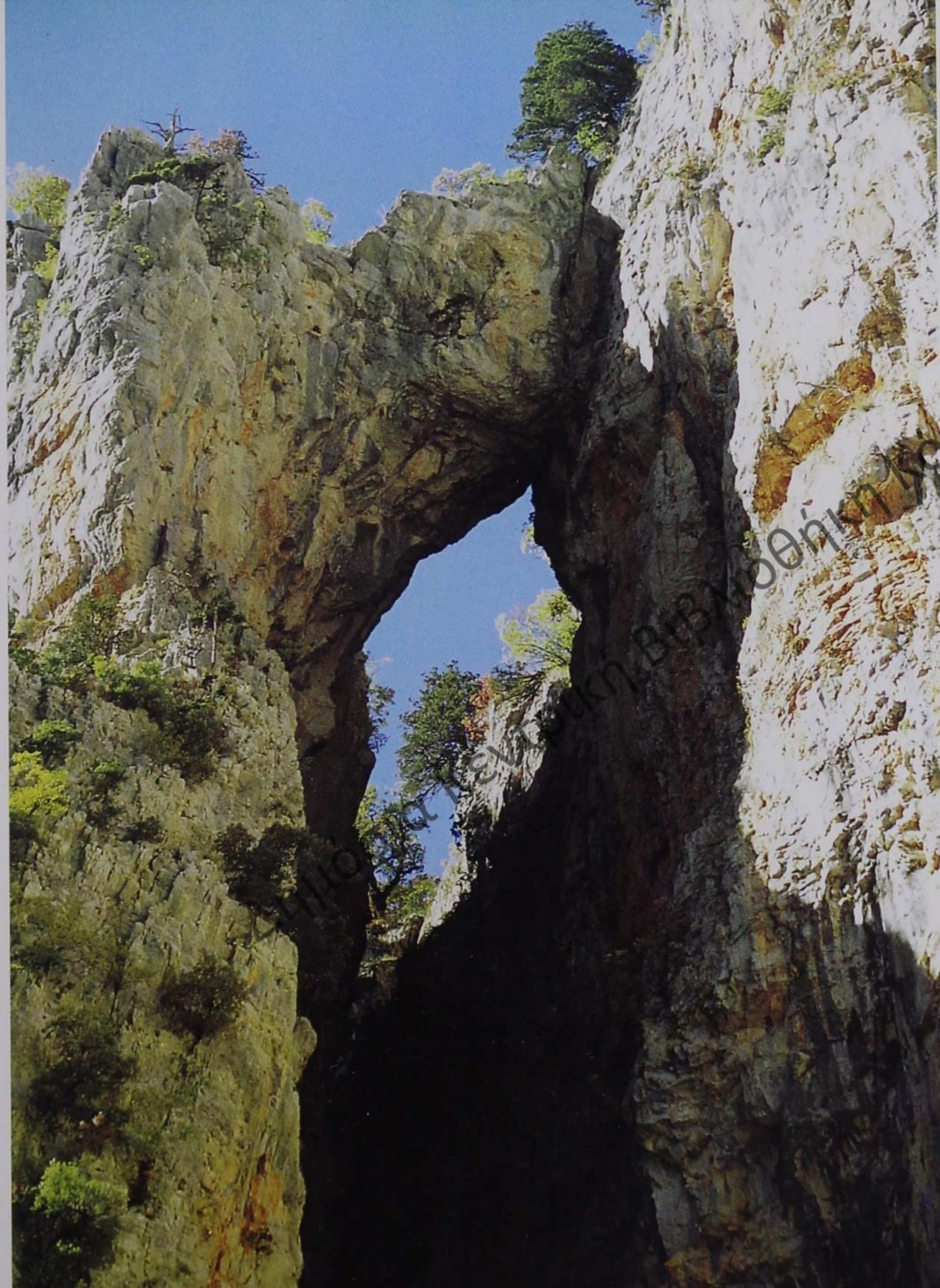

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Βράχοι και πέτραι γραφικαί, ρομαντικάί, τραχίαι

Μάγισσα της σπηλιάς ξανθή

*Έλα βουνίσια μούσα μου,
πόχεις παλάτια μαγικά
τα κορφοβούνια τα ψηλά*

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

Χειμώνιασε: χιόνια πολλά στο κορφοβούνια πέφτουν

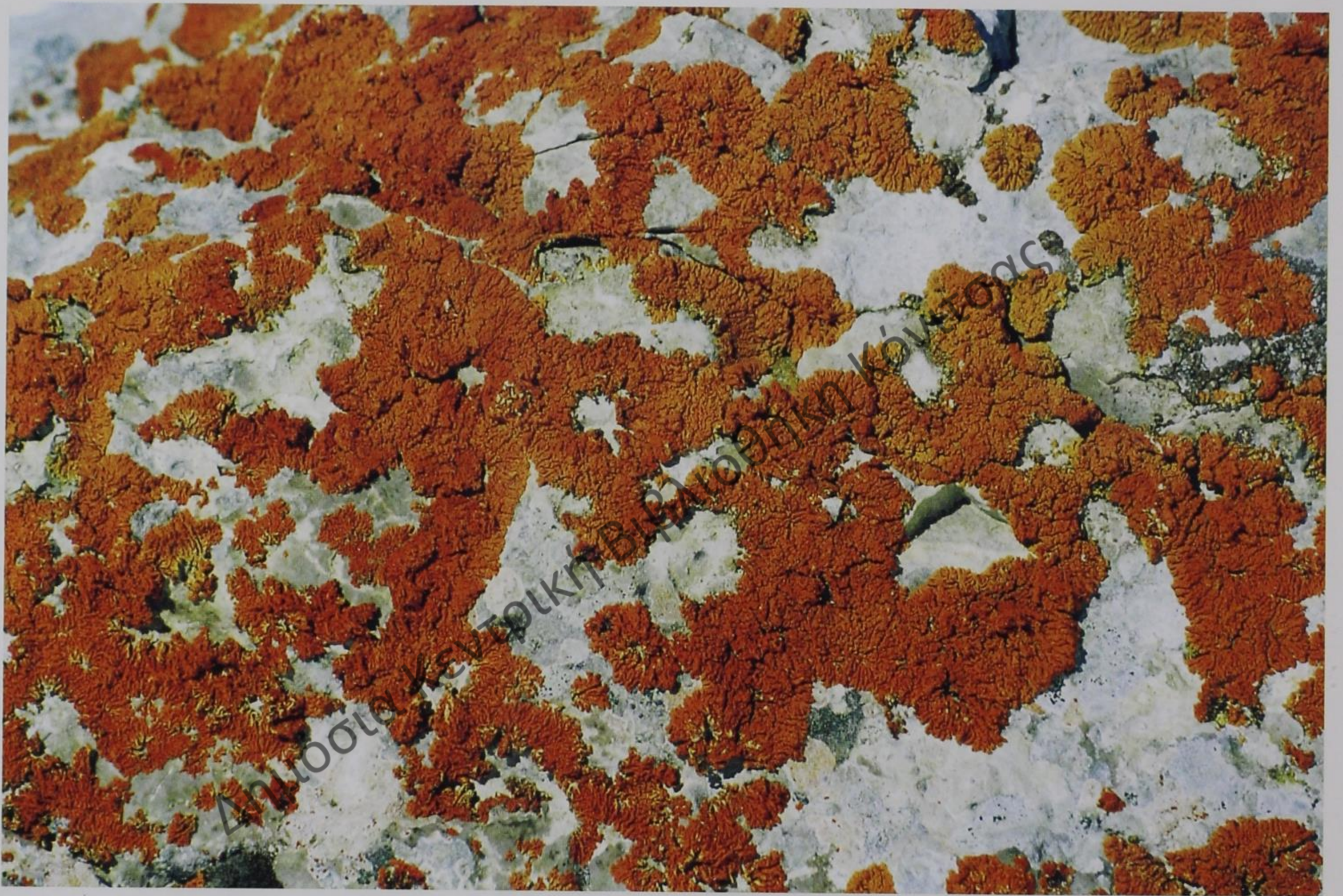
Ολούρα, ολόυρ' απ' τες φωτιές στένουν χορό οι κοπέλες

Κι όταν τα νέφια αστράφτουνε, δείχνουν κορφές αφράτες

Λόχμαι και βάτοι μαγικά, αρμονικάί φυτεΐαι

Μην έφας χαμοκέρασα, μην έφας βάτου μούρα;

Μαντήλι πλουμερό και χρυσοκεντημένο

Ξυπνάει του βράχου το στοιχειό

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

*Η όψη σου γιατί, τόσες
βαφές αλλάζει;*

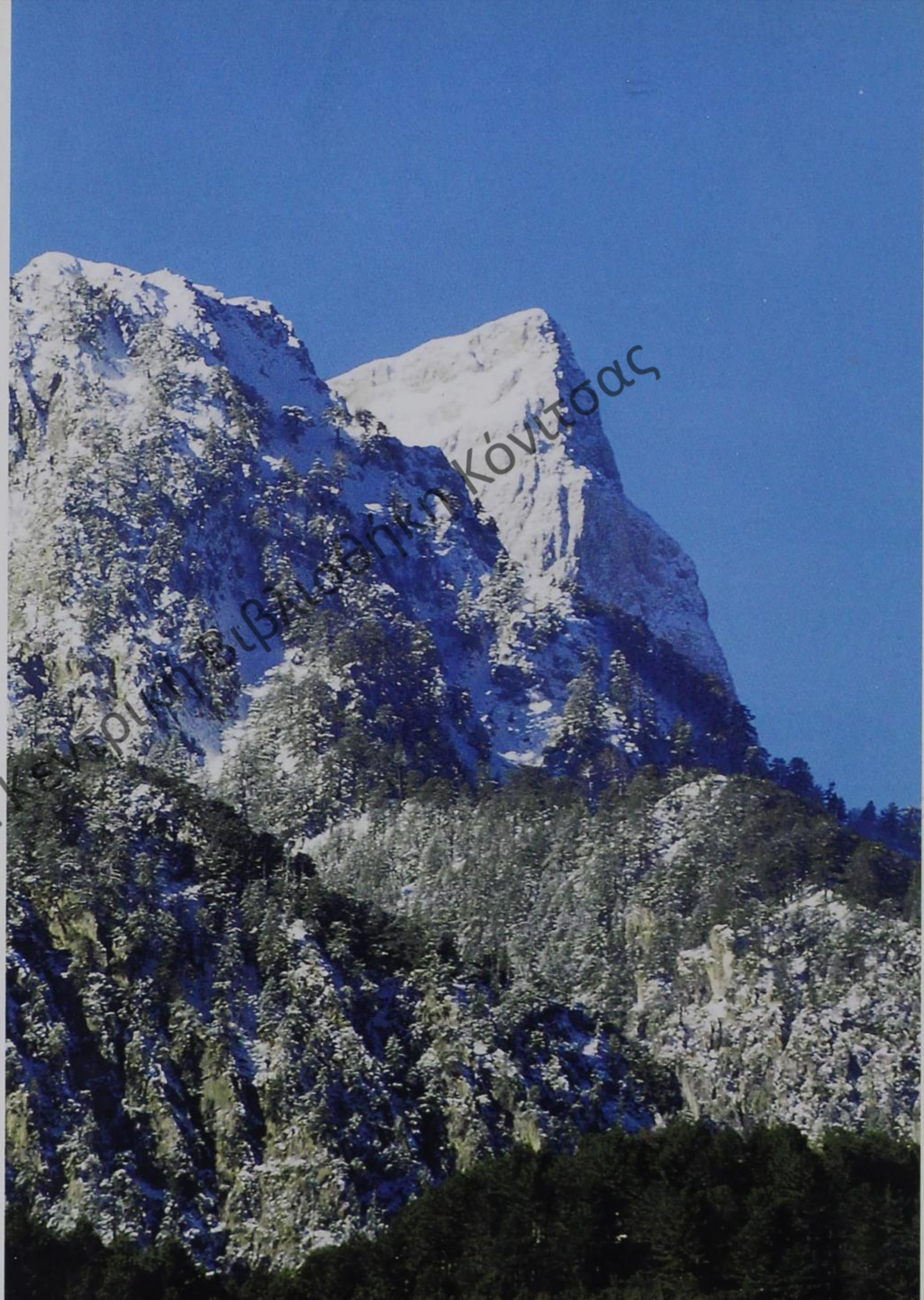
Κι έρχεται το Χινόπωρο κι ο μαύρος ο Χειμώνας

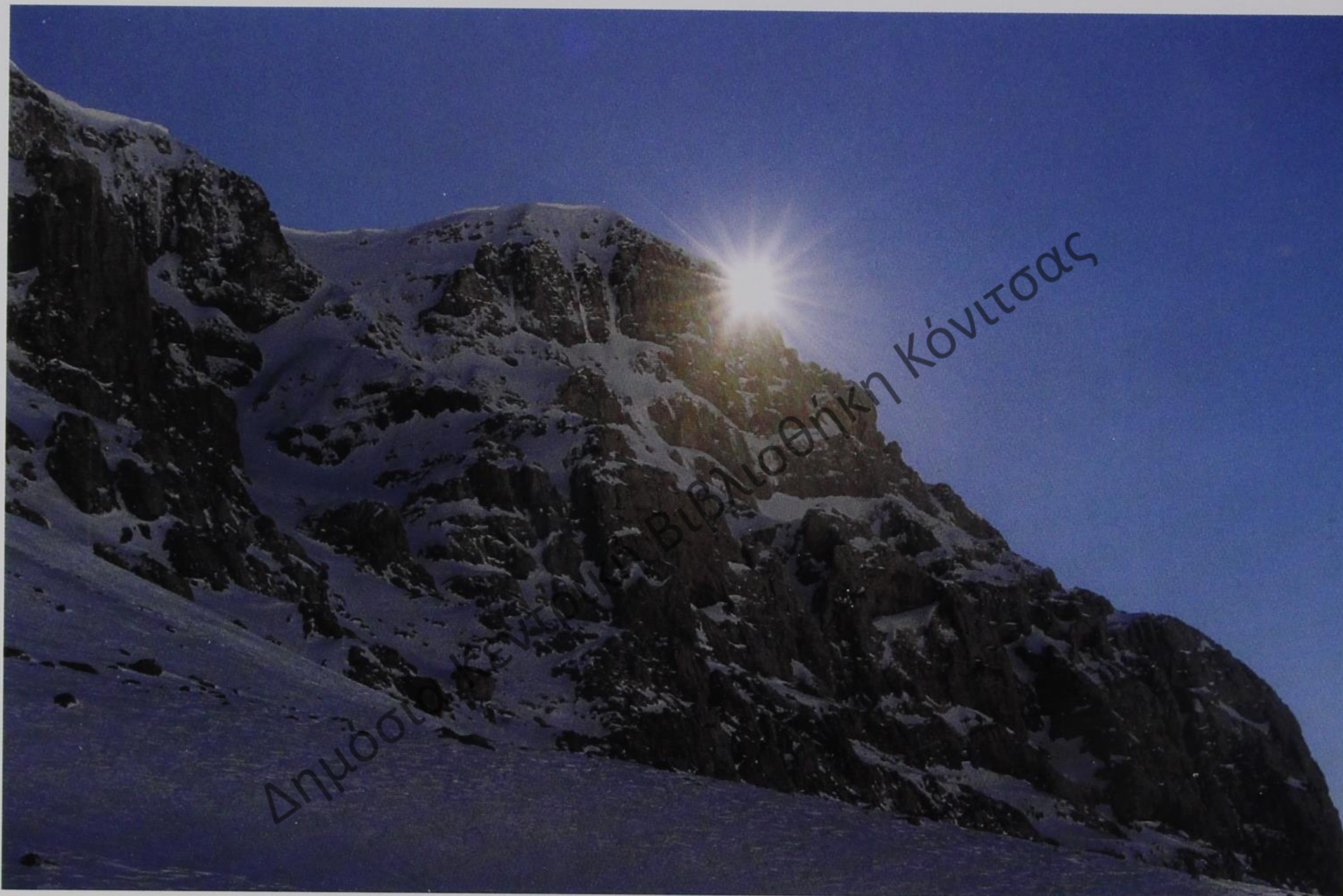
*Κι αν με λερώσει ο κουρνιαχτός κι αν με μαυρίσει ο ήλιος,
απάνου εκεί θα να νιφτώ στο κρύο νερό της λίμνης*

*Μες στην ψηλότερη κορφή να
στήσουμε λημέρι*

Ήσυχά πούναι τα βουνά, ήσυχοι πούναι οι βράχοι

*Σαν βγαίνεις στις κορφές, όλος ο κόσμος λάμπει,
και σαν παρθένα νιόνυμφη η πλάση ξημερώνει*

Πέρασε η νύχτα. Της αυγής, η ουράνια δροσούλα, ρένει τους βράχους

*Από τον Πίνδο κύλημα νερού,
δείχνει ποτάμια οργώματα*

Σαν βγαίνει τ' άστρο της βραδιάς, παίρνει τις ράχες δίπλα

Εκεί όπου τ' ολόγυμνον βουνόν εταπεινούτο

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

Βλέπω απ' απάνου απ' την κορυφή, τον τρίοβαθο βυθό της

Στα πόδια του βουνού κεντάει γαλάζια λίμνη

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

Άσπρο το χιόνι εσκέπαζε όλο αυτό τον τόπο

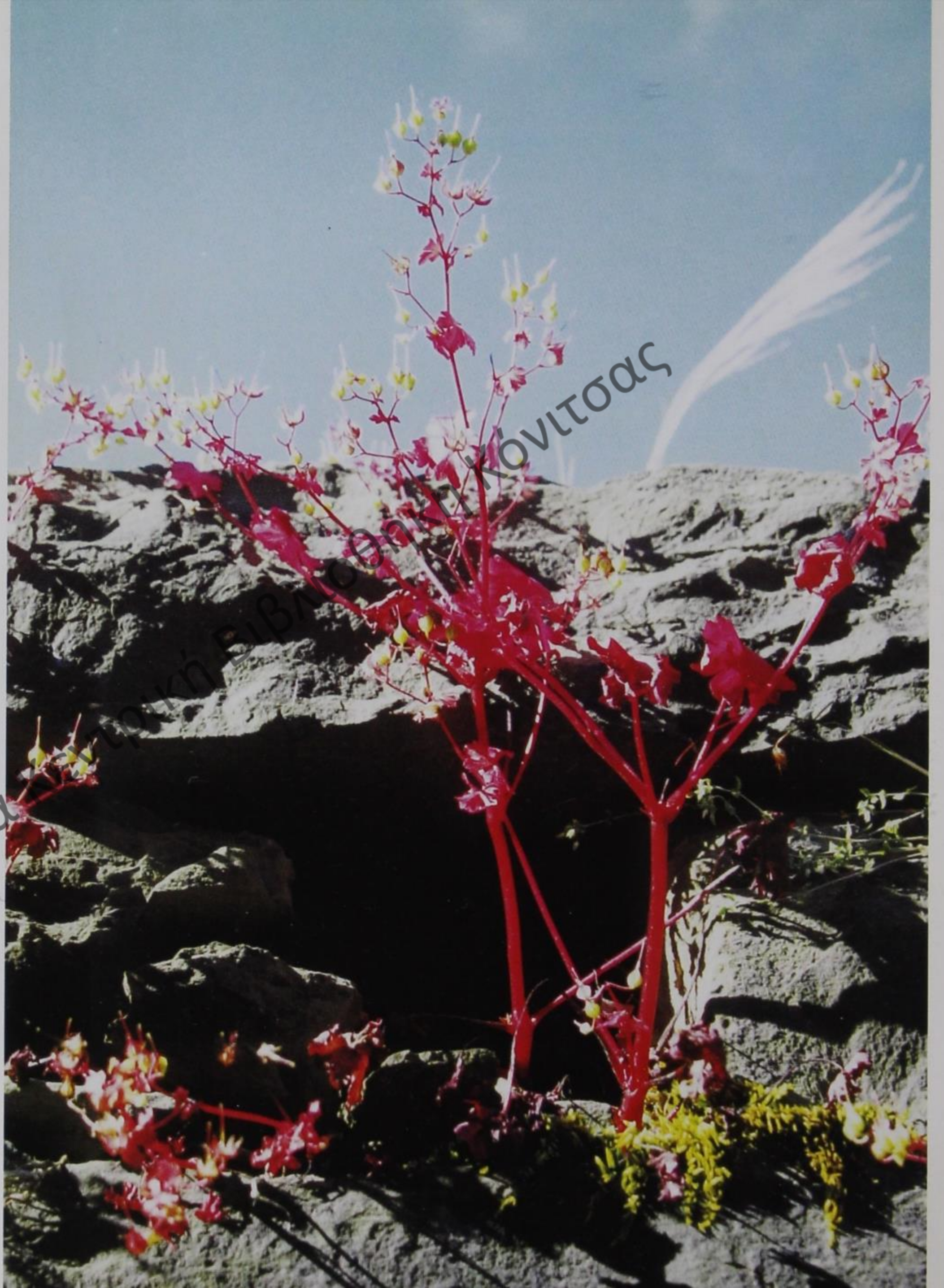

*Όσο κι αν έχεις στη σπηλιά κλεισμένο το λιοντάρι,
δεν τόχεις και στα χέρια σου*

Φέγγουν αστράφτουν τα νερά

*Από την πέτρα ένας ανθός,
άχρονος λες, προβάλλει μέσα
στο χρόνο*

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

<i>Βίκος-Μπελόη</i> 9, 10	<i>Βίκος-Μπελόη</i> 46, 47, 48	<i>Βάλια Κάλντα</i> 81, 82, 83, 84, 85
<i>Μαργαρίτες</i> 11	<i>Μέγα Λάκκος</i> 49	<i>Ρίζες Οξυάς</i> 86
<i>Βίκος</i> 12,13,14,15	<i>Κρίνος</i> 50	<i>Ξέρακας</i> 87, 88
<i>Βίκος-Κλήμα</i> 16	<i>Βίκος</i> 51, 52, 53, 54, 55	<i>Φλέγκα</i> 89
<i>Γεφύρι Μίσιου</i> 17	<i>Βοϊδομάτης</i> 56	<i>Οξυές</i> 90, 91
<i>Βικάκι</i> 18	<i>Βρύση Κρούνα</i> 57	<i>Δενδρογαλιά</i> 92
<i>Αμάραντος</i> 19	<i>Χρυσαιτός</i> 58	<i>Πεύκο (Βάλια Κάλντα)</i> 94
<i>Τρίτοξο</i> 20	<i>Γκαμήλα</i> 59	<i>Τοπία</i> 95, 96, 97
<i>Βικάκι</i> 21	<i>Τσούκα Ρόσσα</i> 60	<i>Έλατο</i> 98
<i>Βίκος</i> 22, 23, 24	<i>Κρανιά</i> 61	<i>Τοπίο</i> 99, 100, 101
<i>Βικάκι</i> 25	<i>Κοιλάδα Αώου</i> 62	<i>Πορεία στα χιόνια</i> 102
<i>Κρινάκια</i> 26	<i>Μεγ. Λιθάρια</i> 63	<i>Πέτρινο δάσος</i> 103, 104
<i>Γεφύρι Κλειδωνιάς</i> 27	<i>Τσούκα Ρόσσα</i> 64	<i>Κρυπητούρια</i> 105
<i>Βικάκι</i> 28, 29	<i>Κατεβαινοντας</i>	<i>Αποχρώσεις στις πέτρες</i> 106, 107
<i>Καρπανούλες</i> 30	<i>από τις Ξηρόλιμνες στον Αώο</i> 65	<i>Κάτω από την Καζάρμα</i> 108
<i>Γεφύρι Κλειδωνιάς</i> 31	<i>Μονή Στομίου</i> 66	<i>Γκούρα</i> 109
<i>Γεφύρι Κόκορη</i> 32	<i>Λίμνη Αρβανίτας</i> 67	<i>Σμόλικας</i> 110
<i>Παλιογέφυρο</i> 33	<i>Αγριολούλουδο</i> 68	<i>Δρακόλιμνη Σμόλικα</i> 111
<i>Γαλαζούλα</i> 34	<i>Βάλτος Ηλιοχωρίου</i> 69	<i>Γκαμήλα</i> 112
<i>Σκάλα Βραδέτου</i> 35, 36, 37	<i>Κάτω από την Αστράκα</i> 70	<i>Αστράκα</i> 113
<i>Τοπία στο χιόνι</i> 38, 39	<i>Βοϊδομάτης</i> 71, 72, 73	<i>Κάτω από την Αστράκα</i> 114
<i>Τρίτοξο</i> 40	<i>Βρύση Κρούνα</i> 74	<i>Γκούρα από τον Στούρο</i> 115
<i>Ανθός αγριοκαστανιάς</i> 41	<i>Αρκουδόρεμα</i> 75, 76, 77	<i>Το φεγγάρι πάνω από τον Βίκο</i> 117
<i>Βίκος</i> 42, 43	<i>Λίμνες Φλέγκα</i> 78	<i>Αστράκα</i> 116, 118
<i>Μέγα Λάκκος</i> 44	<i>Βάλια Κάλντα</i> 79	<i>Δρακόλιμνη</i>
<i>Στούρος</i> 45	<i>Ορχιδέα</i> 80	<i>Γκαμήλας</i> 119, 120, 121, 122, 123

© Copyright

ΖΗΣΙΔΗΣ ΚΩΣΤΑΣ

440 10 ΤΣΕΠΕΛΟΒΟ

Τηλ.: 0651-71361, 0653-81220

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

Η έκδοση αυτή έγινε με την ευγενική χορηγία της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ιωαννίνων και της Enterprise Oil

Ηλεκτρονική Σελιδοποίηση-Επιμέλεια: ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΙ Ε.Ε., Φ. Τζαβέλλα 11β Ιωάννινα, τηλ. 78704

Μοντάζ-Εκτύπωση: ΤΥΠΟΕΚΔΟΤΙΚΗ ΗΠΕΙΡΟΥ ΕΠΕ, Πέραμα Ιωαννίνων, τηλ. 81750

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας

ISBN: 960-91387-0-5

